№ 99 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזשער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען

23-טער יאהרגאנג || 29 kwietnia 1930 r. || דינסטאג, א׳ אייר פ׳ תזריע תר״צ || רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָן: רעדאַקציע 10057, פון אדמיניסטראַציע 10047.

נאָטע פון סאָוויעט-רוסלאנד צו פּוילען

האָט נעכטען איבערגעגעבן דער סאָוו. געזאַנדטער אין וואַרשא דעם אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי

אין נאמען פון די גוטע בעציהונגען מיט פּוילען פאָדערן די סאָוויעטן צו ענטדעקען און בעשטראָפן די שולדיגע

די נאָטע איז געהאַלטען אין א מילדען טאָן

מאָסקווא, 28 (ספּעצ.) ליטווינאָוו האָט שבת איבערגעגעבען דעם ראַט פון די פאָלקס-קאָמיסאַרען די ידיעה וועגען דער ענטדעקטער טייוועל-מאַשין אין דער סאָוו. אַמבאַסאַדע אין וואַרשא. זונטאָג האָט דער פּוילישער געזאַנדטער אין מאָסקווא מינ. פּאַטעק מיטגעטיילט ליטווינאָוו׳ן די פּרטים פון דער ענטדעקטער טייוועל-מאַשין.

וואַרשא (טעל.) היינט האַלב 9 אין אָוונד האָט דער סאָוויעט. געזאַנדטער אין וואַרשא אָוסיענקא בעזוכט מיניסטער זאַלעסקי און איהם איבערגעגעבען אַ נאָטע פון זיין רעגירונג וועגן דעם פּרעהיטענעם אַטענטאַט.

אין דער נאָטע ווערט אָנגעוויזען, אַז שוין עטליכע מאָל זענען געמאַכט געוואָרען אַטענטאַטען אויף דער סאָוו. אַמבאַסאַדע און דעריבער פאָדערט אויף די סאָוויעטישע רעגירונג אין נאָמען פון די גוטע בעציהונגען צווישען סאָווי. ט-רוסלאַנד און פּוילען, די פּוילישע רעגירונג אָנצונעמען אַלע מיטלען צו ענטדעקען די שולדיגע אין בעזייטיגען די שעדליכע רוסישע עמיגראַנטען פון פּוילען.

קאָוונא, 28 (טו) ווי מען מעלדעט פון מאָסקווא, האָט די רוסישע רעגירונג אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ענטדעקטער טייוועל-מאַשיל אין דער רוסישער אַמבאַסאַדע אין וואַרשא, געשטעלט צו פּוילען פאָלגענדע פאָדערונגען:

1) פונאַנדערצולאָזען אַלע רוסישע, ווייסרוסישע און אוקראַינישע אָרגאַניזאַציעס, וואָס בעקעמפען די סאָוויעטישע רעגירונג. 2) אַרויסשיקען פערשידענע פיהרער פון די רוסישע עמיגראַנטען פון פּוילען. 3) שטרענג בעשטראָפען די שולדיגע אין אַטענטאַט. 4) אָפּשטעלען די העצע אין דער פּוילישער פּרעסע געגען סאָוו. רוסלאַנד.

געגען דער נאָדזאָרען-פּלאַג

נעמט אָן שריט די וואַרשאווער האַנדעלס-קאַמער

וואַרשא (טעל.) צוליב דעם, וואָס די נאָדזאָרען זענען לעצטענס געוואָרען אַ צו אָפטע ערשיינונג און אָפטמאָל ווערען דורך זיי בעגאַנגען מיסברויכען, האָט די וואַרשאווער האַנדעלס-קאַמער בעשלאָסען דעם ענין צו ווידמען אַ ספּעציעלע זיצונג.

Panflavin-PASTYLKACH dla ochrony przed zapaleniem gardła i zaziębieniem Do nabycia w aptekach.

געבראָכען בעוויינען מיר די איידעלע נשמה פון אונזער טרייען פריינד און לאַנג-יעהריגען שותף

נ״ע פייבוש באַכולין

זיין אנדענקען וועט אייביג בלייבען אין אונזער זכרון

מ. ראַבינאָוויטש און פאמיליע

וואַרשא.

פערקויף פון די נייסטע פאַסאָנען

מענער-היטען

גרויסער אויסוואַהל! — ביליגע פּרייזען! ווי אויך נעהמע אָן צו פאַסינירען צו זעהר ביליגע פּרייזען!

H. APPEL, Łódź

ul. Piotrkowska 60. (אין הויף)

בלב קרוע ונשבר אנו מודיעים על דבר האסון הגדול שקרה לנו בהלקח מאתנו אמנו ואחותנו היקרה האשה הצניה

מרת חי׳ רויזע לערנער נ״ע

(מבית העלמאז)

(אשת המנוח ר׳ מרדכי יהודה לערנער ז״ל)

שנפטרה בשנת השבעים וחמש לימי׳ חי׳ א׳ ר״ח אייר

הלויה תהי׳ ביום ג׳ ב׳ ר״ח אייר התרץ (29/4) בשעה 2 אחה״צ מבית מעונה זאוואדזקא 50

השרויים בצער עמוק:

בניה, בנותיה, אחי׳ ואחותה, חתנה וכלותיה ונכדיה

מתוך צער עמוק הננו מודיעים על מות הציוני הותיק והנלהב, חבר ההסתדרות הציונית

שרגא פייביש באַקולין נ״ע

ואנו מביעים את רגשי השתתפותנו החמה למשפחתו המתאבלת. בהתגשמות רעיוננו — רעיון המנוח — תמצא נחומים!

ועד ההסתדרות הציונית בלודז.

עס ווערען געזוכט 2 יונגע מיידלעך,

מיט מינדעסטענס פאָלקס-שול-בילדונג, אַלס פּראַקטיצירענדע פלעגערינס. צו ערפאַהרען אין קאַנצעלאַריע פון קליניק „לינת החולים" פון 1—11 פמ.

טיף ערשיטערט צוליב׳ן פריהצייטיגען טויט פון אונזער געשעצטען שותף

נ״ע שרגא פייבוש ב״ר דוב ז״ל באַקולין

אין פערשטאָרבענעם פערלירען מיר אַן איידעלען און איבערגעגעבענעם פיהרער וועמענס אָנדענקען וועט ביי אונז אויף אייביג בלייבען.

מיטאינהאַבער פון דער פירמע

„CEGIELNIA BAŁUTY"

Głowackiego 18.

טיף געטראָפען צוליב דעם פריהצייטיגען טויט פון די מיטגלידערין פון אונזער דאַמען-קאָמיטעט

נ״ע אסתר בלימה פרענקעל

וועלכע האָט אַקטיוו אַנטייל גענומען אין דער אַרבייט פון קאָמיטעט לטובת הזקנים וזקנות פון די אינסטיטוציע. דריקען מיר דערמיט אויס אונזער טיפסטען בייליד דער בעטריבטער פאַמיליע

די פערוואַלטונג און דאָס דאַמען-קאָמיטעט פון די חברה „מחסה לזקנים"

וואָרנונג

צוליב דעם, וואָס איך אונטערגעשריבענער האָב לעצטענס בעמערקט אין שטאָט וועקסלען מיט מיינס אַ זשירא, וועגען וואָס איך האָב נישט ביז איצט געהאַט קיין שום ידיעה. ווארען איך אַלע פּעראַינטערעסירטע נישט צו נעמען די דאָזיגע וועקסלען אָהן אַ פריהערדיגער פערשטענדיגונג מיט מיר.

א. דימאַנט, נאָוואָמיעסקא 17.

א גליקליכע נסיעה

צוליב׳ן אָפּפאָהר נאָך מעקסיקא פון מיין ל. ברודער און אָנקעל

וואָלף ברעסלער

ווינשן מיר אַ גליקליכע רייזע און ערפאָלג אין זיין ווייטערדיגער צוקונפט.

פאַמיליע ברעסלער און י. י. שאַכטער

פערבאַנד פאַר פערטרעטער פון דער קאָלאָניאַל-בראַנזשע, לאָדז

היינט דינסטאָג ד. 29 אַפּריל ד. י. 3 אַ זייגער נאָכמ. קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל (פל. וואָלנאָשטשי 2)

א געמיינזאמע בעראטונג

פון די בעלי-חובות פון דער פירמע

מ. פייערשטיין, לאָדז, אַלט-שטאָט 3

אַלע גלויביגער ווערען געבעטען אין זייער אייגענעם אינטערעס פּינקטליך צו ערשיינען.

די פערוואַלטונג.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אינזער גרינדערין און אַקטיווע פערוואַלטונגס-מיטגלידערין נ״ע

אסתר בלומה פרענקעל

אין דער פערשטאָרבענער פערלירען מיר אַן איידעלע נשמה, וועמענס אנדענקען מיר וועלען שטענדיג אין עהרע בעהאַלטען דער שווער-געטראָפענער פאַמיליע דריקען מיר אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל

די פערוואַלטונג

פון הכנסת חתנים וכלות פעטריק. 59

בעקאַנטמאַכונג

די פערוואַלטונג פון הילפס-פעראיין „משמרת החולים" אַלעקסאַנדראָווסקא 6 טעלעפאָן 146.25 בעט אַלע מיטגלידער און סימפּאַטיקער יונגעלייט און פרייליינס, זיך צו פערשרייבען אין פעראיינס קאַנצעלאַריע אַנטייל צו נעמען אין דעם בלומעל-טאָג וואָס וועט פאַרקומען מיטוואָך דעם 30 קוויעטשען 1930. געדענקט אַז מיט אייער מיטהילף ראַטעוועט איהר יוד. קראַנקע פון בעלוט, ראַדאָגאָשטש און זובאַרדז

די פערוואַלטונג.

אכטונג

מיטגלידער און נישט מיטגלידער שלאָססער, קאָפּפערשמידער, מעשענגיסער און בראָנזירער

איהר ווערט אַלע אויפגעפאָדערט צו קומען היינט 29 אַפּריל אום 7 אָוו. אויף די ארגאַניזירונגס-פערזאַמלונג

אין האַנדווערקער קלוב פּאָלודניאָווא 4 אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ערעפנונג פון צעך, די לעגאַליזאַציע פון וועלכען מיר האָבען שוין בעקומען.

די פייערונג פון צעך קומט פאָר שבת דעם 10/V 7 אָוונד.

מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

דערמיט דריקען מיר אויס דער פאַמיליע אוניקאָווסקי

אונזער טיפסטען בייליד צוליב׳ן טויט פון זייער אונפערגעסליכען מאַן און פאָטער, אונזער לאַנגיעהריגען מיטגליד און אַקטיווען מיטאַרבייטער

נ. ע. מאיר אוניקאָווסקי

זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

די פערוואַלטונג פון „בית-יתומים"

זגיערזשער 40.

קירזשנער-צעך אין לאָדז פּאָלודניאָווא 4

היינט, דינסטאָג, פּינקטליך 8 אָוונד קומט פאָר אין אייגענעם לאָקאַל פּאָלודניאָווא 4 א דרינגענדע פערזאַמלונג מיט אַ זעהר וויכטיגען טאָג-אָרדנונג. צוליב די וויכטיגקייט פון דער פערזאַמלונג ווערען אַלע מיטגלידער געבעטען פּינקטליך צו ערשיינען

די פערוואַלטונג

פון קירזשנער-צעך אין לאָדז

דייטשער ענטפער אויף דער פוילישער נאטע

וועגן די העכערונגען פון אגראר צאל

אונטערגעגאנגען א גרויסע דאמף-שיף מיט 300 פאסאזשירען

דייטשער ענטפער אויף דער פוילישער נאטע

בערלין, 28 (טו) ווי די טעלעגראפען-אגענטור דערוויסט זיך, האט דאס דייטשע אויסערן-מיניסטעריום געענטפערט אויף דער פוילישער פראטעסט-נאטע וועגן דער העכערונג פון די אגראר-צאלען.

אין דער דייטשער ענטפער-נאטע ווערט געזאגט, אז די העכערונג פון די אגראר-צאלען איז נאר געקומען צוליב ווירטשאפטליכע גוטס-מאסנאהמען, וואס שטעהן נישט אין סתירה צום געגנפער האנדעלס-אפמאך פון 24. מערץ. די צאל העכערונג וועט נאר אין א קליינער מאס טרעפען דעם דייטש-פוילישען ווירטשאפטליכען פערקעהר.

אונטערגעגאנגען א שיף מיט 300 מענשען

קאלקוטא, 28 (ספעצ.) דער „פאסאזשיר" דאמפער „קאנדא" איז אונטערגעגאנגען נעבען די ברעגעס פון מזרח-בענגאליען, צוליב'ן גרויסען שטורם אויפ'ן ים. אין דער שיף האבען זיך געפינען 320 מענשען.

300 מענשען זענען דערטרונקען געווארען, קוים 20 איז געלונגען אפצוראטעווען.

3 שווערע עראפלאן-קאטאסטראפעס

12 מענשען אומגעקומען דערונטער צוויי 14-יעהריגע קינדער

ניו יארק 28 (טו) נעכטען זענען אין אמעריקא פארגעקומען דריי שרעקליכע לופט-עליה-קאטאסטראפעס, וואס האבען געקאסט דאס לעבען 12 מענשען און גראד אזוי פיל זענען פערוואונדעט געווארען.

אין דער לופט-פליה-קאטאסטראפע הינטער פייטוויל זענען אומגעקומען 7 פערזאן און 11 זענען פערוואונדעט געווארען.

דער פילאט און צוויי פאסאזשירען זענען נצול געווארען על פי נס.

נעבען אלפאכט אין שטאט טעקסאס איז אראפגעפאלען א עראפלאן, וואס איז געפירט געווארן דורכ'ן בעקאנטן רעקארדיסט קעלי קעל. ער און זייגע צוויי קאלעגען זענען אומגעקומען

פון פארטסמוט איז ארויסגעפלויגען אויף א קורצען שפאציר אן עראפלאן מיט צוויי 14-יעהריגע קינדער. פלוצלינג איז דער מאטאר קאליע געווארען דער עראפלאן איז אראפגעפאלען און ארומגעכאפט געווארען פון פלאמען.

די קינדער זענען פערברענט געווארען לעבעדיגערהייט, דעם פילאט האט זיך איינגעגעבען א שווער-פערוואונדעטען ארויסצוראטעווען פון די פלאמען.

שטורם אויפ'ן קאספישען ים

ריגא, 28 (טו) פון מאסקווא מעלדעט מען, אז אויפ'ן קאספישען ים הערשט א גרויסער שטורם. לויט די אינצטיגע מעלדונגען זענען פיל פישער אומגעקומען.

גענ. פענג הויפט קאמאנדיר פון דער צפון-כינעזישער ארמע

פעקין, 28 (טו) גענעראל יען-טשי-שאן, דער פרעמיער פון דער צפון-כינעזישער רעגירונג, האט בעשטימט דעם גענעראל פענג אלס הויפט-אנפיהרער פון אלע בעוואפענטע כחות אין צפון-כינא.

פרעמיער סלאוועק אין בעלוועדער

ווארשא, (טעל.) היינט איז פרעמיער סלאוועק אויפגענומען געווארען אין בעלוועדער, וואו ער האט קאנפערירט מיט מארשאל פילסודסקי העכער א שעה צייט.

אפגעברענט דאס שטעטעל קרינקי

25 יודישע משפחות זענען געבליבען אהן א דאך איבער'ן קאפ.

גראדנא (טעל.) היינט איז אין שטעטעל קרינקי פארגעקומען א גרויסע שרפה. 50 הייזער זענען אוועק מיט'ן רויך. 25 יודישע משפחות זענען געבליבען אהן א דאך איבער'ן קאפ.

כינעזישע ים-רויבער אונטערגעלעגט א מינע אונטער א שיף

100 מענשען אומגעקומען

לאנדאן, 28 (טו) אויף די דרום-כינעזישע וואסערן איז א פאסאזשיר-דאמפער ארויפגעשווימען אויף א מינע און איז אונטערגעגאנגען. אין דער קאטאסטראפע זענען אומגעקומען 100 מענשען. די מינע איז אונטערגעלעגט געווארען דורך ים-רויבער, וואס בעניצען זיך מיט דעם מיטעל, כדי שפעטער צו קענען בערויבען די צעקלאפטע שיף

היישעריקען-כמארע איבער'ן גיבראלטאר

לאנדאן, 28 (טו) איבער גיבראלטאר האט זיך געלאזט אראפגעלאזט א ריזיגע מאסע היישעריקען, וואס פליהען פון צפון אפריקא קיין צפון-שפאניען.

דאס לעבען פון די ים-לאמטערנס איז פערטונקעלט געווארען פון דער היישעריקען-כמארע. דאס ענגלישע מיליטער האט געמוזט אנווענדען פיל מיה צו פערטרייבען דעם היישעריק, וואס האט זיך אראפגעלאזט נעבען די קאזארמעס.

העכסטער געריכט אפגעווארפען די פראטעסטען

געגען די וואהלען אין לעמבערג

ווארשא, (טעל.) דאס העכסטע געריכט האט היינט בעטראכט די אנקלאגע געגען די פארגעקומענע סיים-וואהלען אין לעמבערג. עס זענען אריינגעטראגען געווארען 8 פראטעסטען. דער העכסטער געריכט האט די אלע פראטעסטען אפגעווארפען.

רומענישע האנדעלס-דעלעגאציע אין ווארשא

ווארשא (טעלג.) היינט איז קיין ווארשא געקומען די רומענישע דעלעגאציע צו פיהרען אונטערהאנדלונגען וועגען בעניצען דעם האנדעלס-אפמאך מיט פוילען. די אונטערהאנדלונגען הויבען זיך אן מארגען. בראש פון דער פוילישער דעלעגאציע שטעהט דיר. סאקאלאווסקי. תיכף נאך איהר אנקומען איז די רומענישע האנדעלס-דעלעגאציע אויפגענומען געווארען דורכ'ן האנדעלס-מיניסטער.

האנדווערקער-קאמער ווערט אלארמירט

צוליב אונגערהערטע שטייער-אויסמעסטונגען

ווארשא (טעל.) די ווארשאווער האנדווערקער-קאמער האט בעקומען אלארמירענדע ידיעות פון דער פראווינץ וועגען אונגערהערטע אויסמעסטונגען פון אומזאץ-שטייער.

די אפערע מיט'ן האלז-באנד

פון מאריא טערעזא

לאנדאן, 28 (טו) דער גרויס-פירשט לעאפאלד, געגען וועלכען די אמעריקאנישע מאכט האט ארויסגעגעבען א פערארדנונג אוהם צו ארעסטירען צוליב דער בעקאנטער אפערע מיט'ן האלזבאנד פון דער גרויס-פירשטין מאריא טערעזא, וועלכע ער זאל האבען צוגענבע'עט אדער פערקויפט, האט זיך אליין געמאלדען צו דער פאליציי.

פראצעס פון שומרי-שבת-מיטגלידער אין תל אביב

ירושלים 28 אפריל (יט"א) אין תל אביב'ער געריכט איז פארגעקומען דער פראצעס פון הרב שאפיר און 2 יודישע קאלאניסטען פון פתח תקוה. די אנגעקלאגטע ווערען בעשולדיגט, אז אין א שבת'דיגען טאג האבען זיך פערזאמעלט ביז 100 פערזאן, מיטגלידער פון „שומרי שבת" אויפ'ן וועג פון תל אביב און פתח תקוה מיט'ן צוועק צו שטערען די קאמוניקאציע אויף די וועגען, וואס פיהרען צו די דערמאנטע 3 ערטער. צופעלינג איז דאן אויך פערהאלטען געווארען אנ'אויטא מיט ענגלישע זעלנער.

דאס געריכט האט אנערקענט, אז די אנגעקלאגטע האבען עובר געווען אויף דער פערזענליכער פרייהייט און יעדען פון זיי בעשטראפט מיט 5 פונט, און 50 פונט קויציע אלס גאראנטיע, אז מעהר וועט שוין אזא זאך נישט פארקומען.

א רעוואלוציע צעפלאקערט זיך אין אינדיען

לאנדאן, 28 (טו) פון מאדראס מעלדעט מען, אז זונטאג איז אין שטאט געקומען צו ערנסטע צוזאמענשטויסען צווישען א המון פון נאנדי'ס אנהענגער און דער פאליציי, וועלכע איז געווען געצוואונגען צו בעניצען הייס געוועהר. 2 פערזאן זענען דערהרג'עט און 3 שווער פערוואונדעט געווארען. עס זענען אויך פערוואונדעט געווארען עטליכע פאליציאנטען, דערונטער דער שטעלפערטרעטער פון פאליציי-קאמענדאנט.

דער באיקאט געגען ענגלישע סחורות נעמט אן וואס אמאל א שטארקערען כא רשקטער.

איינער פון די ענגלישע צייטונגס-קארעספאנדענטען מעלדעט, אז א חוץ גאנדי'ס נאציאנאליסטישע אגיטאציע געהט אן צווישען די אינדישען נאציאנאליסטען א געהיימע רעוואלוציאנערע בעוועגונג, וואס נעמט פאמעליך ארום גאנץ אינדיען און וואס האט דעם ציל פיל שטענדיג צו פערטרייבען די ענגלענדער פון אינדיען.

לאנדאן, 28 (טו) פון קאלקוטא מעלדעט מען, אז צוליב דעם, וואס די לאגע אין אינדיען האט זיך פערשארפט, האט דער וויצע-קעניג פון אינדיען צוריק איינגעפיהרט דאס געזעץ וועגען פרעסע-צענזור פון 1910 אלס צייטונגען וועלען שטעהן אונטער א שארפער צענזור.

לאנדאן, 28 (טו) מאקדאנאלד האט איבערגעריסען זיין אורלויב און איז צוריקגעקומען קיין לאנדאן.

ווי די טעלעגראפען-אגענטור דערוויסט זיך, שטעהט מאקדאנאלד'ס צוריקקומען קיין לאנדאן אין צוזאמענהאנג מיט דער ערנסטער לאגע אין אינדיען.

ציוניסטישע פערזאמלונג פון „בני ציון"

אין לאקאל פון „בני ציון" אויף זשגאווסקא גאס איז פארגעקומען א גרויסער מיטינג, געווידמעט דער איצטיגער לאגע אין ציוניזם און אין ארץ ישראל.

די פערזאמלונג האט געעפענט דער פארזיצער פון „בני ציון", ה' משה זאורעק. רעפעראט האלט א לענגערע רעדע דער ד"ר ראזענבלאט. אין א פאפולערער פארם רעפערירט דער רעדנער אויספיהרליך וועגען דער לאגע אין ציוניזם נאך די אויגוסט-געשעהענישען פון פערגאנגענעם יאהר און אין צוזאמענהאנג מיט דער פעראפענטליכונג פון בעריכט פון דער בריטישער אויספארשונגס-קאמיסיע. אבער די לעזונג פון דער א"י-פראגע — פערענדיגט דער ד"ר ראזענבלאט — ליגט אונז נישט אין דער פאליטישער זייט נאר אין דער קאנסטרוקטיווער פראקטישער אויפבוי-ארבייט, אין דער פערפעסטיגונג און פערברייטערונג פון אונזערע פאזיציעס אין ארץ ישראל.

לאווניק א. יאעל האט דערויף געהאלטען א רעדע וועגען דער ציוניסטישער געגענווארטס ארבייט און שטעלט זיך בעזונדערס אפ אויף די שווערע פערדינונגען, אין וועלכע עס קומט אויס צו ארבייטען די ציוניסטישע ראטמענער און פרנסים פון דער קהלה.

טעאטער און קונסט

היינט ווערט אויסגעפיהרט די 9-טע סימפאניע

היינט דינסטאג 8.30 אווענד ווערט אויסגעפיהרט אויף דעם 5. און לעצטען סימפאנישען קאנצערט די 9. סימפאניע פון בעטהאווען.

אין דער היינטיגער אויפפיהרונג פון די 9 סימפאניע נעמען אנטייל א ספעציעלער סאליסטען-קווארטעט פון דער ווארשאווער אפערע, וועלכע בעשטעהען פון: וואנדא לאזשינסקא (סאפראן), העלענא פאטינא (אלט), אלעקסאנדער מיכאלאווסקי (באס) און מארינצי יאנאווסקי (טענאר).

דער ארקעסטער איז פיל פערגרעסערט. און אלס דיריגענט טרעט ארויס דער גענעראל-דירעקטאר ה' הערטס אבענדראט.

עס ווערט געזוכט

3000 דאלאר ווערען אויף ערשטען נומער פון א זיכערער היפאטעק אין בעסטען צענטרום פון שטאט פיעטרקאווער גאס געזוכט. אפער טען אפצוגעבען אין „לאדזער טאגעבלאט" פאר „Alfa".

Dr. B. DONCHIN
ספעציאל-ארצט פאר אויגען-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Moniuszki 1, tel. 209-97.
נעהמט אן פון 10—1 און פון 4—7 אווענד

Dr. med. H. Lajchter
צאהן-כירורג
קיפער, דושאנסלעס גומען, צינג-קראנקהייטען א.ד.ג.
האט זיך איבערגעצויגען
אויף זשעלאנא 9, טעל. 149-66 1 שטאק פראנט

Dr. L. PIKIELNY
UROLOG
ספעציאל-ארצט פאר נירען, בלאז, אורין-קראנקהייטען
Nawrot 8. telefon 219-90
נעמט אן פון 4 — 7

Dr. Ludwik Falk
ספעציאל-ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקהייטען
נאווראט 7, טעל. 128-07
נעמט אן פון 10—12, 5—7 אווענד.

Dr. med. Daniel Wajskopf
אינערליכע קראנקהייטען
ספעצ. פאר מאגען, קישקע, לעבער-קראנקהייטען
רענטגען
פיעטריקאווער 104B, טעל. 114-82
נעמט אן פון 4 ביז 7, זונטאג פון 10 ביז 12 מיטאג.

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
נעמט אן טעגליך פון 2 ביז 3 און פון 6 ביז 8
Pl. Dąbrowskiego 2, tel. 123-47

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז
און לונגען-קראנקהייט
קאנסטאנטינער 9 טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7 נעמט אויך אן
אין לעטשניצע זגערזשער 17, פון 2 ביז 3 נאכמ.

Dr. med. M. Heller
ספעציאליסט פאר הויט- און וועגערישע קראנקע
און מענער-שוואכע
נאווראט 2, טעל. 179-89
נעמט פאן ביז 10 פריה, און פון 4—8 אווענד
פאר פרויען פון 4—5 נאכם.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פרייזען.

Dr. med. H. Różaner
ספעציאליסט פון הויט- און וועגערישע קראנקהייטען
און קינדערלאזיגקייט
נארוטאוויטשא 9, טעל. 128-98
נעהמט אן פון 8—10; 5—8 אווענד
א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. med. Adam Bender
נארוטאוויטשא 30 טעל. 41-75
ספעצ. פאר אינערליכע
און הארץ-קראנקהייטען

Dr. Med. E. Reicher
ספעציאל ארצט
פאר הויט האר און וועגערישע קראנקהייטען
דיאטערמיע-בעהאנדלונג און עלעקטרא-טעראפיע
פאלודניאווא 28 נעהמט אן פון 8—10 פריה 12—2;
7—8.30 אוו. זונטאג פון 9—2
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען

Dr. med. J. LUBICZ
Ortopeda
גראנסקא 28, טעל. 188-17
ספעציאליסט פון ביינער און געלענק-קראנקהייטען
פערקרימונגען פון פלייצעס און גלידער
פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען: ווי ווקלאדקעס געגען פלאט
פיס קונסטליכע פיס, ארטאפעדישע גארסעטען א. א.וו נעמט אן.

Dr. Wołkowyski
צעגיעלניאנא 25
טעלעפאן 126-87
ספעציאל-ארצט פאר הויט וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע. אלע-ארט אנאליזען
בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8—2, און פון 6—9 אווענד.
בעזונדער „ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. A. Mazur
וסכאדניא 65, — טעל. 166-01
נעמט אן פון 10—2.81.30 און 4—6 אווענד:

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט-אָן פון 6 ביז 7 אין אָוונט.
ניט געשטעלטע מאַנוסקריפּטן ווערן ניט צוריקגעשיקט
„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16 :אַדרעס
טעלעפאָנען: רעדאַקציע 10057. אַדמיניסטראַציע 100.47

אַ דראָהענדע אזהרה

דער בעשטאַנד פון די גאָלד- און וואַלוטע-רעזערוון אין דער לעצטער צייט, אַ זייער באַדייטענדע ענדערונג. פון סוף דעצעמבער ביז דעם 20. אַפּריל האָט זיך דער דאָזיגער רעזערוו פאַרקלענערט אויף 121 מיליאָן זל. און דאָס איז נאָר אויף די אויסלענדישע וואַלוטע, דער גאָלד-רעזערוו איז דאַגעגן נישט קלענער געוואָרן. די פעהלענדע סומע פון אויסלענדישער וואַלוטע מאַכט אויס העכער 20 פּראָצענט, און אויב מיר וועלען נעמען און אַכט, אַז דאָס איז געשעהן אין משך פון אַזאַ קורצער צייט, מוז מען קומען צום אויספיהר, אַז דאָס איז זעהר אַ כאַראַקטעריסטישע ערשיינונג, און [illegible]

[illegible]

5.000 מוטער'ס פאָהרען פון אַמעריקאַ צו זייערע זינס קברים אין פראַנקרייך

די יודישע פרויען בעקומען כשר עסן פון קריגס-מיניסטעריום

אין דעם קריגס-דעפּאַרטאַמענט פון דער אַמעריקאַנער רעגירונג אין וואַשינגטאָן מאַכט מען איצט די לעצטע פאָרבערייטונגען צו שיקען פינף טויזענד „גאָלד סטאַר מאַדערס", — מוטערס, וועלכע האָבען פערלוירען אַ זוהן אין דער לעצטער וועלט-מלחמה — קיין פראַנקרייך, דאָרט צו בעזוכען די קברים פון זייערע ליבע און טייערע. עס איז שוין בעשטימט די ערשטע גרופּע [illegible]

[illegible]

... שען, צווישען די יאָהרען פון זעכציג און זיבעציג. איינגע פון די „גאָלד-סטאַר-מוטערס" זענען שוין קרוב צו אַכציג יאָהר.

אויסאַרבייטענדיג די פּלענער פאַר דער רייזע פון די יודישע מוטערס, האָט דער קריגס-דעפּאַרטאַמענט געזאָרגט, אַז אַלע יודישע מוטער'ס, וועלכע זענען פרום, און היטען אָפּ כשרות, זאָלען בעת דער גאַנצער רייזע אין די האָטעלען און אויף די שיפען, קריגען צו עסען כשר'ע שפּייזען.

דער גרויסער אינטערנאַציאָנאַלער יריד, וואָס האָט זיך זונטאָג געעפענט אין פּויזען

די בעדייטונג פון פּויזנער יריד. — ער וועט דויערען ביז צום 4-טען מאַי. — אויך ארץ-ישראל בעטייליגט זיך אין פּויזנער יריד.

די ווירטשאַפטליכע לאַגע, וועלכע האָט זיך אין די לעצטע חדשים פון פאַרגאַנגענעם יאָהר זיך אויסגעדריקט אין אַ הויכער שפּאַנונג און האָט דערגרייכט דעם מהעכסטען פּונקט פון קריזיס, ווערט [illegible]

האָפנונג, אַז די ווירטשאַפטליכע לאַגע זאָל זיך שוין אין דער נאָהענטסטער צייט פערבעסערען.

און די דאָזיגע בעדינגונגען וועט פאַר קומען דער אינטערנאַציאָנאַלער יריד [illegible]

[illegible]

... בעסטע געבויט צו בעקענען זיך און אָנ-צוקניפּען נייע האַנדעלס-בעציהונגען.

איינגע פון די רייכסטע אויסשטעלונגען אויפ'ן פּויזנער יריד וועט היי-יאָהר זיין די אָפּטיילונג פון ווירטשאַפטליכע מאַ-שינען, וואו עס וועלען זיין פערטרעטען אַ סך אויסלענדישע און אינלענדישע פירמען.

עס וועלען אויך זיין פערטרעטען אויפ'ן פּויזנער יריד. טשעכאָסלאָוואַקיי, עס-טרייך, יוגאָסלאַוויען, ענגלאַנד, בעלגיען און אַנדערע.

[illegible] ... לען פאַר פּאַלעסטינאַ און מיט די פּראָ-בלעמען, וואָס זענען פערבונדען מיט דעם יריד אין פּויזען. אַ בעזונדערען פאַר אינטערעסירונג ווייזט אין דעם ענין אַרום די דאָרטיגע מעבעל-אינדוסטריע, וועמענס פאָרשטעהער עס האָבען ישוין מודיע געווען, אַז זיי קומען אויפ'ן פּויז-נער יריד.

אַ מאַשינקע וואָס וועט לייענען ביכער און ציי-טונגען פאַר בלינדע

אַ מאַן מיט'ן נאָמען ראָבערט נאַומ-בערג אין לייפּציג, אַרבייט איצט אי-בער אַן ערפינדונג, וואָס וועט ליינען ביכער און צייטונגען פאַר בלינדע. ווען מען וועט די מאַשינקע פיהרען איבער די שורות, וועלען זיך די שוואַרצע בוכ-שטאַבען אויפ'ן ווייסען פּאַפּיר פערוואַנ-דלען אין קלאַנגען, וואָס וועלען אַרויסגע-מען אָדער דורך אַ גלאָקשניק, אָדער דורך אַ פּאָר טעלעפאָן-רעהרלעך, וואָס מען'ס [illegible]

[illegible]

... און די ביכער, און איבערהויפּט אין די צייטונגען, זענען אַזעלכע קליינינקע און ענגע אַזוי פערשידען. אַז זיי וועלען מאַ-כען אַ גרויסען אומטערשיד אין קלאַנגען גלויבען מיר ניט דעריבער, אַז אַזאַ אינ-סטרומענט קאָן מען בעשאַפען אָבער די טעאָרעטישע זייט פון דעם ווינזאַגראַף איז זעהר אַן אינטערעסאַנטע.

אַ קאַפּעלע הומאָר

וואָרטלעך און שטעכווערטלעך

בראָקלעך פון רעדאַקציע-טיש

אַ דאָקטאָר זאָגט, אַז שלאָף אין אומבעדינגט וויכטיג צו זיין שעהן. מיר האָבען אַ גרויסען פער-דאַכט, אַז אונזער דינסט האָט זיך אריינגעטון אין אַ שעהנהייטס-קאָנקורס.

* * *

אַ פּרעזידענט פון אַ דרום-אַמעריקאַנער רעפּוב-ליק האָט זיך אויסגעלערנט צו טרייבן אַ לאָקאָמאָ-טיוו. יעדער אַ נוצליכע קלענטניש פאַר דעם פּרעזי-דענט פון אַ דרום-אַמעריקאַנישער רעפּובליק, טאָמער מאַכט זיך, אַז מען דאַרף מאַכען אַ ויברח.

דער אַלטער און נייער יודישער ישוב אין ליאָן

די בעקאַנטע פראַנצויזישע שטאָדט פון ווייַן-האַנדעל

פון י. חאַמסקי פּאַריז

דאָס גרויסע רוהיגע, בעל-הביתי'שע פראַנצויזישע ליאָן! — ברייט פונאַנ-דערגעלעגט אויף די ברעגען פון די צוויי טייכען רהאָן און סאָאָן. וואָס לויפען אַזוי נאָהענט איינער פון צווייטען ביי דעם גרינעם צופוסעם פון די ליאָנער בערג בוידע וואַסערען נאָהענט צו זיך, [illegible]

פון ווייַן-האַנדעל. אַ צענטער פון מעטאַ-לורגיע. אַ אַרבייטסזאַמע שטאָט. אַמאָל זענען דאָ יודען געווען — נאָר אַמאָל נאָר פון דעם אַלטען איז בלויז געבלי-בען ערגיץ אין אַלטען ליאָן אַ קליין [illegible]

עס זענען דאָ פיל יודישע מאַרק-הענדלער, וועלכע מאַכען אויך נישט קיין שלעכטע געשעפטען. זייער צייט איז דאָ געווען אַ גרעסערע צאָהל יודי-שע סטודענטען. פיל פון זיי האָבען נאָך דעם ענדיגען דאָס לערנען — דאָס רוב די כעמיקער — בעקומען אַרבייט אין די [illegible]

[illegible]

... אַ געוואַלדיגער וואַלוטע-זאַפּאַס און „באַנק-פּאָלסקי" און די איינציגע גאַ-ראַנטיע פון דער זלאָטי-סטאַביליזאַציע, און מיר טאָרען דאָך בשום אופן נישט דערלאָזען, אַז אונזער וואַלוטע זאָל זיך אַנהויבען צו וואַקלען.

עס איז דעריבער די העכסטע צייט!

ד"ר ב. ווירען

... אויף 108 מיליאָן זל. אין משך פון לעצטע 4 חדשים — אויף 121 מיליאָן זל. און יאָהר 1928 ביז האַלב 1929 [illegible]

[illegible]

... דראָמען. ביז גאָר הויך פערענדיגט זיך די אַלטע שטאָט מיט אַ אַלטען, אַלטען קלויסטער, וואָס פערבייסט זיינע שפּיצען הויך אין הימעל אַריין און מיט אַ... שטאָלענעם טורם, וואָס קאַפּט אויף אַלע ראַדיאָ-כוואַליעס פון דער וועלט!

בריימע אייראָפּעאישע גאַסען און ענגע קליינע זייטען-געסלעך. אַ וועלט-צענטער [illegible]

ער ערשטער יודישער קאַנטאָן אין ארץ ישראל

זאָל שוין איז גיכען געשאַפען ווערען?

... די מ'איז מודיע פון ירושלים, האָט די פּאַלעסטינער רעגירונג און ... מאַכען אַ נייעם פּלאַן, אַז ארץ ישראל זאָל איינגעטיילט ווערען אין קאַנ-טאָנען, ווי שווייצאַריען, און שווייצאַר-ריען זענען דאָ 25 קאַנטאָנען, וועלכע זע-[illegible]

זיין נאָך אַ סך קלענערע יודישע בעאַמ-טע די אַראַבער וועלען נאָרנישט האָבען צו זאָגען איבערן יודישען קאַנטאָן. אויף דאָס זאָל זיך אַרויסווייזען פאַר אַ ער-פאָלג, וועט אַ ביסעל שפּעטער געגרינ-דעט ווערען אַ צווייטער יודישער קאַנ-[illegible]

בוי-רעכט בלויז אויף געוויסע פּונקטען, וואָס מאַכען אויס נאָר אַ קליינעם טייל פון פּאַלעסטינאַ.

צווישענס, איז ניט מעגליך איצט שוין איינצוטיילען דאָס לאַנד אין בעזונדערע טיילען, ווייל דאָס לאַנד האָט ערשט אָנ-[illegible]

[illegible]

לאדז
29 אפריל 1930
זון-אויפגאנג: 4.21
זון-אונטערגאנג 6.47
דינסטאג
א׳
אייר תר״ץ
פ׳ תזריע

טאג-כראניק

פאבאר פון 1909 פאר׳ן לאדזער פאוויאט

(ב) דער פאבאר פון 1909 פון לאדזער פאוויאט וועט זיך אנהויבען דעם 5. מאי אין לאקאל פון פיעטריקאווער 117

איינשרייבונגען אין דער ארבייטס-שול

(כ) אין דער שטאטישער ארבייטס-שולע (לעגטשיצקא 23) וועלען פון 1 ביז׳ן 15 מאי פארקומען איינשרייבונגען פון קנדידאטען אויפ׳ן ערשטען קורס.

טראמוויי-קאליקע נאך פיעטריקאוו

(§) דעם 26 ד. ח. איז אין פיעטריקאוו פארגעקומען א קאנפערענץ מיט׳ן אנטייל פון פארשטעהער פון די לאדזער אונטער-שטעטישע טראמוואיען. עס איז בערירט געווארען די פראגע וועגען דורכפיהרען איבער פיעטרקאוו א טראמוויי-קאליקע. די ראזיגע ליניע וועט זיין אן אפצווייגונג פון דער שוין-קורסירענ-דער קאליקע קיין סולעוו.

ערלויבניש אויף די 1-טער מאי-דעמאנסטראציעס

(ב) די שטאט-סטאראסטווא האט ערלויבט די סאציאליסטישע פארטייען איינ-צוארדנען דעם 1. מאי דעמאנסטראציעס פון שייבלער׳ס מארק צום קאנסטאנטי-נער וואלד צו די קברים פון די געפא-לענע קעמפער.

היי-יאהריגע מיליטער-איבונגען פון די רעזערוויסטען פון די יאהרגענג 1901, 1902, 1904, 1905, 1906, 1897 און 1899.

אפיציעלער קאמוניקאט פון לאדזער ד. א. ק.

פון לאדזער ק. א. ק. בעקומען מיר פאלגענדען אפיציעלען קאמוניקאט וועגען די היי-יאהריגע מיליטער-איבונגען:

אויפ׳ן גרונד פון בעפעהל פון קריגס-מיניסטעריום פון 16 אפריל 1930, ארויסגעגעבען אויפ׳ן יסוד פון 1. טייל פון ארטיקעל 77 פון אוסטאוו פון 23. מאי 1924 וועגען זאלגעמיינעם מיליטער-דינסט, וועלען היי-יאהר גערופען ווערען אויף נוועהנליכע מיליטער-איבונגען.

פון יאהרגאנג 1906

אויף 6-וואכיגע מיליטער-איבונגען וועלען גערופען אלע אונטער-אפיצירען פון פליה- און פערבינדונגס-דינסט; אלע עלטסטע שערעגאוועצעס און די שערעגאוועצעס פון פערבינדונגס-דינסט און אלע איבריגע שערעגאוועצעס און רעזער-וויסטען פון פליה-דינסט, וועלכע וועלען בעקומען נאמענטליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס צו די מיליטער איבונגען

פון יאהרגאנג 1905

אויף 6-וואכיגע איבונגען וועלען גערופען אלע אונטער-אפיצירען פון פליה-דינסט און אלע עלטסטע שערעגאוועצעס און רע-זערוויסטען פון פליה און באלאן-דינסט, וועלכע וועלען דערהאלטען נאמענטליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס".

פון יאהרגאנג 1901

אויף 6-וואכיגע איבונגען וועלען נעהן אלע אונטער-אפיצירען און עלטסטע שע-רעגאוועצעס פון פוסגעהער, טאנקס-דינסט קאוואלעריע, פאנצער-אויטאמאבילן, אר-טילעריע, פליהערײ, סאפיערען, פאנצער צוגען פערבינדונגס-טייל, אויטאמאבילען און זשאנדארמעריע, און אין קריגס-פלאט בלויז אונטער-אפיצירען. אויך וועלען גערופען אויף די איבונגען אלע שערעגאוו-צעס פון פערבינדונגס מיליטער, די אלע רעזערוויסטען פון פליה- און באלאן-מי-

לימער, וועלכע וועלען בעקומען נאמענט-ליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס" צו די איבונגען און די אלע אונטער-אפיצירען און עלטסטע שערעגאוועצעס פון בעוואפ-פענטען דינסט, וועלכע וועלען דערהאל-טען „קארטא פאוואלאניעס" צו די 6-וואכיגע מיליטער איבונגען.

אויף 4 וואכיגע איבונגען וועלען נעהן פון יאהרגאנג 1904 אלע אונטער-אפיצי-רען און עלטסטע שערעגאוועצעס, וואס געהערען צום מאבאר, אינטענדענטור און געזונדהייטס-דינסט, ווי אויך די עלט-סטע שערעגאוועצעס פון קריגס-פלאט.

אלע שערעגאוועצעס, וואס געהערען צו פיעכאטע און קריגס-פלאט; אלע שערע-גאוועצעס פון טאנקס-דינסט, קאוואלעריע, פאנצער-אויטאמאבילען, ארטילעריע, סאפיערען, פאנצער-צוגען, אויטאמאבי-לען און זשאנדארמעריע וועלכע וועלען בע-קומען נאמענטליכע „קארטא פאוואלא-ניא׳ס" און די אלע אונטער-אפיצירען און עלטסטע שערעגאוועצעס פון בעוואפ-פענטען דינסט, וועלכע וועלען בעקומען נאמענטליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס" אויף 4-וואכיגע מיליטערישע איבונגען.

פון יאהרגאנג 1902

אויף 6-וואכיגע מיליטערישע איבונגען ווערען גערופען אלע אונטער-אפיצירען פון פליהערײ, באלאנען און פערבינדונגס דינסט; אלע עלטסטע שערעגאוועצעס און שערעגאוועצעס פון פערבינדונגס-דינסט, וועלכע וועלען דערהאלטען נאמענטליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס" ווי אויך אלע אונטער-אפיצירען פון בעוואפענטען דינסט וועלכע וועלען בעקומען נאמענט ליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס" אויף די 6-וואכיגע איבונגען.

אויף 4-וואכיגע איבונגען ווערען גע-רופען אלע אונטער-אפיצירען פון פוס-געהער, טאנקס-דינסט קאוואלעריע, פאנ-צער-אויטאמאבילען, ארטילעריע, סא-פערען פאנצער-צוגען, אויטאמאבילען, און ארטילעריע, וועלכע וועלען דערהאל-טען נאמענטליכע „קארטא פאוואלא-ניא׳ס". אויך וועלען נעהן אויף די אי-בונגען די אונטער-אפיצירען פון בעוואפ-פענטען דינסט, וועלכע וועלען בעקומען נאמענטליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס" אויף 4-וואכיגע איבונגען.

פון יאהרגאנג 1901

אויף 6-וואכיגע מיליטערישע איבונ-גען ווערען גערופען אלע אונטער-אפיצי-רען פון פליהער- און פערבינדונגס-דינסט; אלע אונטער-אפיצירען פון אר-טילעריע, וועלכע וועלען בעקומען נא-מענטליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס" און די עלטסטע שערעגאוועצעס, ווי אויך שע-רעגאוועצעס פון פליה-דינסט און פערבינ-דונגס-דינסט, וועל עס וועלען בעקומען נא-מענטליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס".

אויף 4-וואכיגע איבונגען ווערען גע-רופען אלע עלטסטע שערעגאוועצעס און שערעגאוועצעס פון דער ארטילעריע, וואס וועלען בעקומען „קארטא פאוואלא-ניא׳ס".

פון יאהרגאנג 1890

אויף 6-וואכיגע איבונגען ווערען גע-רופען די אונטער-אפיצירען פון פלי-הער און פערבינדונגס-דינסט; אלע עלט-סטע שערעגאוועצעס און די שערעגאוו-צעס פון פערבינדונגס-דינסט, ווי אויך די אונטער-אפיצירען פון בעוואפענטען דינסט, וועלכע וועלען דערהאלטען „קאר-טא פאוואלאניא׳ס" אויף די 6-וואכיגע איבונגען.

אויף 4-וואכיגע איבונגען אלע אונטער-אפיצירען פון פיעכאטע, טאנקס-דינסט, קאוואלעריע, פאנצער-אויטאס, ארטי-לעריע, סאפערען, פאנצער-צוגען, אויטאס אינטענדענטור- און געזונדהייטס-דינסט און זשאנדארמעריע, ווי אויך די עלטסטע שערעגאוועצעס און זעלבער פון קאוואלעריע און ארטילעריע, וואס וועלען בעקומען נאמענטליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס" און די אונטער-אפיצירען פון בעוואפענטען דינסט, וועלכע וועלען דערהאלטען נאמענטליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס" אויף די 4-וואכיגע איבונגען.

פון יאהרגאנג 1897

אויף 4-וואכיגע איבונגען ווערען גע-רופען די אונטער-אפיצירען, עלטסטע שערעגאוועצעס און שערעגאוועצעס פון פיע-כאטע, קאוואלעריע און ארטילעריע, וואס וועלען דערהאלטען נאמענטליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס".

א חוץ דעם, וועלען דארפען דורכמא-כען היי-יאהר מיליטער-איבונגען די אונ-טער-אפיצירען, עלטסטע שערעגאוועצעס פון אנדערע יאהרגענג, וועלכע וועלען בעקומען נאמענטליכע „קארטא פאווא-לאניא׳ס" צו די מיליטערישע איבונגען.

היי-יאהר וועלען אויך גערופען ווערען צו מיליטערישע איבונגען אלע אונטער-אפיצירען, עלטסטע שערעגאוועצעס און שערעגאוועצעס, וועלכע האבען געראטפט געהן אויף די איבונגען אין פערגאנגענעם יאהר, נאר צוליב פערשידענע סבות האבען זיי די איבונגען נישט דורכגעמאכט, דערביי וועט דער צייט-דויער פון די איבונגען פאר די אונטער-אפיצירען און שערעגאוועצעס געגוי אנגעגעבען אין די „קארטא-פאוואלאניא׳ס".

צו אפיל ביליטער פליכטיגע פון רע-זערוו וועלען ארויסגעשיקט ווערען פון פ. ק. א. נאמענטליכע „קארטא פאוואלאניא׳ס" מיט׳ן טערמין פון צושטעלען זיך און די בעשטימטע פארמאציע.

גענוי עס וועלען מיר ברענגען.

דירות אין „פאלעשיע" ווערען פערטיילט היינטיגע וואך

(פ) די היינטיגע וואך וועט דער פערטיילונגס-קאמיטעט פון די וואוינונ-גען אויף „פאלעשיע" ערלעדיגען די ביטעס וועגען די דירות אין דער שטא-טישער וואוינונגס-קאלאניע. אויף דער דעציזיע פון דער קאמיסיע גילט נישט קיין שום אפעלאציע.

מאטורא-עקזאמענס

(ב) די מאטורא-עקזאמענס וועלען אין לאדז פארקומען דעם 5, 12, און 19. מאי. אין די טעג וועלען אויך פארקו-מען די עקזאמענס פון די אביטוריענ-טען פון גימנאזיעס אהן רעכט.

רעגיסטראציע פאר ארבייטס-לאזען-שטיצע פאר אפריל

היינט, דינסטאג, קומט פאר די רעגיסטראציע פון ארבייטסלאזע אויף ווינטער-שטיצע פאר׳ן חודש אפריל. דערצו זענען בערעכטיגט די אלע, וועל-כע האבען גענוסען פון דער שטיצע אין פאריגען חודש.

ארבייטסלאזע, וואס זיינען פאמיליע-מיטגליד פון זייער חיים און בעשעפ-טיגט, זענען נישט בערעכטיגט צו גע-ניסען פון דער ווינטער-שטיצע.

די רעגיסטראציע וועט פארקומען אויף פאמארסקא 18 פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.

היינט. דינסטאג דארפען זיך רעגיס-טרירען די, וואס׳ס פאמיליע נעמען הויבען זיך אן מיט —

GHIJ

מיטוואך—K L Ł

דאנערשטאג—M N O

פרייטאג—P R S

מאנטאג—T U W Z Ż

צו דער רעגיסטראציע מוזען מיט-גענומען ווערען די בעסער און די אר-בייטסלאזען-לעגיטימאציעס.

ווען וועלען אין לאדז פארקומען שטאט-ראט-וואהלען?

די וואיעוואדזטווע האט בעקומען אן אויפטראג צו בעשטימען שטאט-ראט וואהלען אין די שטעט פון דער לאדזער וואיעוואדזטווא: טאמאשאוו, ראדאמסק קאליש, פיעטרקאוו, פאביאניץ, זדונסקא-וואליע, קאניץ, קאלא. אינגיכען ווערט ערווארט אויך די בעשטימונג פון טער-מין פון די וואהלען צום לאדזער שטאט-ראט.

א מוטער גנב׳עט אין פאליציי-קאמיסאריאט

א פראטאקאל וועגען זוהנ׳ס א גנבה.

(§) דעם 4. מערץ ד. י. האט אין 1 קאמיסאריאט זיך געמעלדעט די 78-יעהריגע עטא בולע (אלעקסאנדער נאם 28), אז איהר זוהן אלפרעד האט איהר ארויסגעגנב׳עט דעם שלוסעל פון בוי-דעם פון וואנען ער האט דערנאך צוגענו-מען וועש פאר א מאר הונדערט גילדען. עס זענען צוזאמענגעשטעלט געווארען 2 פראטאקאלען: וועגען דער גנבה פון שלוסעל און וועגען דער גנבה פון דער וועש. צומארגענס איז דיזעלבע פרוי בולע צוזאמען מיט איהר זוהן געקומען אין קאמיסאריאט ארײן בעטען מען זאל איהר ווייזען די פראטאקאלען. ווען זי האט צוריקגעגעבען די אקטען, האט דער דיזשורירענדער פאליציאנט פעסט געשטעלט, אז עס פעהלט דער אקט וועגען דער וועש-גנבה, מען האט בולע׳ן רעוויזירט, אבער דער פראטאקאל האט מען נישט געפונען. די פרוי בולע האט מען נישט בעשולדיגט, ווייל עס איז נישט געווען קיין פרוי, וואס זאל דאס מאכען. צוליב דעם זענען מוטער און זוהן געל-מען פערמשפט געווארען דורכ׳ן געריכט צו דריי טעג ארעסט יעדער פאר צוגנבי-ענען א פראטאקאל פון פאליציי-קאמי-סאריאט.

ארבייטסלאזע בעטען ביים שטאט-פרעזידענט אנ׳אינטערווענץ וועגען שטיצע

(מ) פרעזידענט זשעמיענצקי האט געלטען אויפגענומען א דעלעגאציע פון ארבייטסלאזע, וועלכע האבען שוין אנ-געוואוירען די רעכט אויף אונטערשטי-צונגען און געניסען נישט פון דער אזוי-גערופענער ווינטער-שטיצע. די דעלעגא-ציע האט פארגעשטעלט פאר׳ן פרעזי-דענט די פערצווייפעלטע לאגע פון די ארבייטסלאזע און געבעטען וועגען אן אינטערווענץ ביי דער רעגירונג וועגען געבען שטיצע אויך די ארבייטסלאזע, וואס ראנגלען זיך אין גרויס נויט. דער פרעזידענט האט צוגעזאגט אליין, וואס נאר מעגליך, צו טון, כדי צו העלפען די ארבייטסלאזע, וועלכע האבען ביז׳ן 1 אפריל ד. י. פערלוירען די רעכט אויף שטיצע. מארגען, מיטוואך האט דער פרעזידענט צוגעזאגט דער דעלעגאציע צו געבען אנ׳ענטפער.

קליינע אויפלעבונג אין דער לאדזער אינדוסטריע.

(ב) אין דער וואל-בראנזשע בעמערקט זיך לעצטענס א געוויסע אויפלעבונג. אין זגיערזש איז דער גאנצער קאמגארן-וואפאס אויסגעשעפט. אלע טראנזאקציעס זענען געמאכט געווארען פאר מזומן.

אין פאביאניץ לייזט זיך פיל פאר דא-מען-וואל-שטאפען. קיין וועקסלען ווע-רען נישט גענומען. ביי שייבלער און גראהמאן אין לאדז האט מען פערגרע-סערט די צאהל ארבייטס-טעג.

פלוצלינגער טויט פון 2 יודען אין מיט׳ן גאס

דער 56-יעהריגער גאסטינינער סוחר הערש דאנציגער איז געלטען געקומען קיין לאדז איינקויפען סחורה. געפינענ-דיג זיך אויף נאפיורקאווסקא, ביים הויז נומער 27 איז דעם יוד פלוצלינג נישט גוט געווארען. מען האט איהם נישט געקענט דערמונטערן דער ארויסגערו-פענער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט דעם טויט פון א הארץ-שלאג.

„חסד של אמת" פערנעמט זיך מיט דער לויה.

א צווייטער פלוצלינגער פאל פון טויט האט פאסירט מיט משה שוויאטלאוו-סקי (ווסכאדניא 4) ער איז געפאהרען אין שפיטאל „אנגא מאריא", וואו מען קורירט זיין איינניקעל, און ווארטע-זאל איז דעם מענש נישט גוט געווארען און איז געשטארבען פון א הארץ-שלאג. דער פערשטארבענער איז אלט געווען 60 יאהר. „חסד של אמת" האט ערלע-דיגט די לויה-פארמאליטעטען.

פערלא פון סאלאניקי

אנ׳אמת׳ע געשיכטע, וואס איז זיך פערלאפען מיט א יודיש מעדעל

פון **שלמה יצחק** (סאלאניקי)

III.

זי האט געפינען איהר טויט ווידער גע-דעקט און אין מיטען עסען האט זיך ווי-דער די טיר שטיל געעפענט. דער שומר איז צוגעגאנגען נאהענט צו איהר און מיט א קול, וואס די וואנד האט עס אפילו נישט דערהערט, געזאגט:

— דו האסט געהאט גליק דער מלאך המות איז געווען ביי דיר. מסתמא האבען דיינע עלטערן אין דעם דאזיגען אוינענבליק מתפלל געווען פאר דיר״.

טרעהרען זענען געפלאסען פון פער-לא׳ס אויגען און זי איז געפאלען אויף איהר בעט... אך, איהרע עלטערן, איהר ליבע מוטער, צי ווייס זי, וואו זי איז...

אבער דער שומר האט פארטגעזעצט:

— פאר א קליינער זינד, וועגען וועל-כער אונז וועט נאך משפט׳ען אלא, האט מיך דער סולטאן געשענדעט אויף מיין גאנצען לעבען. אין האב איין זוהן, וועל-כער איז שוין צוואנציג יאהר אלט און געבוירען איז ער געווארען אין טאג פון מיין שענדונג. נאך א וואך ארום וועט ער פייערן זיין געבורטסטאג און איך, אויב אלא און.. דו וועסט מיר העלפען, וועל פייערען מיין טאג פון נקמה.

ער האט נאך פיל, פיל גערעדט, און פערלא האט אלץ געהערט, ווי אין חלום. ווי דורך א דיקע וואנד פון רויך און וואל-קענס... ער וועט איהר ראטעווען, ער וועט איהר נעהמען צו זיך אין הויז. און אויב זיין זוהן וועט איהר נישט געפעלען, וועט ער איהר שיקען צוריק צו איהרע על-טערן... פערלא קוקט איהם טיף אין די

אויגען און בעשליסט גלייך, אז מען קאן איהם גלויבען; זי זאגט „גוט"! און גראבט איין איהר פנים אין די קושענס..

צומארגענס, גאנץ פריה איז שוין אלץ געווען געענדיגט, און נאכמעהר... א טייל פון דעם פאלאץ איז אונטערגעצינדעט גע-ווארען. פיל סרים׳ים זענען זיך פונאנדער-געלאפען און פיל פרויען, איבער׳הויפט אייראפעאישע, האבען זיך בעהאלטען ביי זייערע קאנסולען... פערלא איז אויף א וואגען, אויפ׳ן אייזעל, אויף א קעמעל צוזאמען מיט אלי — אזוי האט גע-הייסען איהר רעטער — נאך צוויי טעג און צוויי נעכט רייזע, אנגעקומען אין א קליינ דערפעל, וועלכעס האט זיך איהר אוי-געדוכט אונבעוואוינט. זי האט די גאנצע צייט פון איהר רייזע געטראגען דיקע, שווארצע קליידער, מיט א שווארצען שלייער אויפ׳ן פנים, ווי אלע טערקישע פרויען. אויף איהרע פיס האט זי געטרא-גען דיקע, רויטע זאקען און האליאנדע-טאפעל, ווי די ארימע פרויען פון דעם לאנד.

די פאמיליע פון אלי — דעם געוועזע-נעם סרים — זיין אלטע פרוי און זיין זוהן זענען שוין זייט איינציגע וואכען געווען אין דעם דארף און האבען אויפ-גענומען מיט גרויס שמחה דעם רעטער מיט זיין מציאה. פערלא איז טויט-שוואך געפאלען אויפ׳ן געלעגער און זיך אויפגעכאפט אין דער פריה. דערוועהנע-

דיג א העלדיש שעהנעם יונגען מאן גע-בען איהר בעט. זי איז אבער געווען זעהר שוואך און איהר פנים האט גע-בענקט; האט נישט געהערט און נאר וועניג געזעהן, וואס עס קומט פאר ארום איהר: זי איז קראנק געווארען פון דער לאנגער רייזע און די קאלטע נעכט פון די טערקישע פעלדער-מדבריות און א שרעקליכער פיבער האט ארומגענומען איהר גאנצען קערפער. אבער ארום איהר זענען פיל מאדנע זאכען פארגעקומען: די נייעס וועגען דעם „ניברח" פון דעם סולטאנס פרויען און א טייל פון זיינע „עוונוכען" איז גלייך בעקאנט געווארען אין גאנצען לאנד, און איראפא ביז סערביען, און ארם-נהרים, ארץ ישראל און אראביען. גרויסע בעלוינונגען זענען בעשטימט געווארען פאר דעם, וועלכער וועט פאנגען איינעם פון די אנטלאפענע, אבער די פאמיליע פון אלי האבען גע-וואכט, פערשידענע פריינד און איבער-הויפט דער קלאסישער „באקשיש" — געלד פאר די זוכער „שמירען" ווי דאס הייסט אין רוסלאנד — האבען זיי גע-האלפען.

און אין איין פריהמארגען איז פערלא, וועלכע האט זיך שוין כמעט געפיהלט ווי ביי זיך אין הויז, ווייל אלע האבען איהר געפאלגט, צוזאמען מיט אלי און זיין זוהן אוועקגעפאהרען אויף א וואגען מיט צוויי גוטע פערד אין דעם נאך ווייטערען, פערווארפענעם שטעטעל, נישט ווייט פון סמירנא. עס האט נישט גע-

דויערט פיל צייט און פערלא האט שוין דייטליך געזעהן, ווי גרויס עס איז די ליבע פון אלי׳ס זוהן צו איהר. ער פלעגט מיט הכנעה און שנעלקייט אויספיהרען איהר קלענסטען ווילען און פלעגט איהר יעדען טאג ברענגען מתנות. אלי׳ס זוהן, וועלכער איז געווען א שעהנער און רייכער יונגערמאן, ווייל ער האט גע׳ירשנט א סך בריליאנטען און צירהונג, האט איינמאל, נאך פיל לעדען, וויזט אוים, געבעטען ביי פערלא, זי זאל ווערען זיין ווייב. דאס קלוגע מיידעל אבער האט שוין פון לאנג געוואוסט, אז אזא מין ביטע וועט פריהער אדער שפעטער קומען. זי האט געוואוסט, אז זי געפינט זיך גאר נאהענט צו דער גרויסער, פונ-פיג-טויזענד קעפיגער יודישער קהלה פון סמירנא און צוליב דעם אליין האט זי זיך שטארקער געהאלטען, און איהר זעלבסטגעפיהל צום גוטען איז ביי איהר פערשטארקט געווארען.

איינמאל, ווען דער יונגער זוהן פון איהר רעטער איז געזעסען נעבען איהר געלעגער און איהר געקוקט אין די אויגען, האט זיך פלוצלינג אויפגעעפענט די טיר און אנ׳ארומער אראבער איז ארײנגעלאפען פערשוויצט און אהן אטעם, אויסשרייענדיג:

— „דיין פאטער איז דערקענט געווא-רען און איז פערשלעפט געווארען אויף א שיף; ער וועט געבראכט ווערען צום סולטאן געוויס דראהט איהם טויט-שטראף. ער האט זיך אבער געלאזט אפ-שניידען זיינע פינגער און נישט איבער-געגעבען דער פאליציי דעם ארט, וואו איהר געפינט זיך. היט זיך! אנטלויפט פון דאנען!

דער אלטער איז נעלם געווארען און פערלא מיט דעם יונגען טערק זענען גע-בליבען אליין.

טרעהרען האבען זיך געגאסען פון זייערע אויגען. פערלא האט ווירקליך געשעצט דאס גוטע הארץ פון איהר רע-טער. די דאזיגע געשעהעניש האט צו-בראכען איהר הארץ און זי האט גלייך געזאגט איהר געליבטען, אז זי וועט ווע-רע זיין ווייב בתנאי, אז ער זאל ווערען א יוד.

* * *

איינציגע יאהר האבען פערלא מיט אב-רהם בן אברהם, אזוי האט דער יונגער טערק געהייסען נאך דעם ברית, געלעבט גליקליך אין סמירנא. זיי האבען מורא געהאט צו קומען קיין סאלאניקי, אין דער שטאט פון פערלא׳ס עלטערן. ווייל א קלענסטע מסירה וואלט געפיהרט איר מאן צום טויט (פאר בייטען די מוסול-מאנישע אמונה קומט טויט-שטראף), און אפשר איהר אליין אויך.

... זייער קינד איז גרעסער געווארען, אברהם האט געארבייט אין א יודישער טעפיר-פאבריק, אבער אנ׳אונגליק האט געמוזט אנקומען. עס איז געווען א פשוט׳ע מסירה, צוליב קנאה, אדער געלד-פראגען, דאס ווייב ווייסט נישט ביז היינט אברהם איז ארײנגעזעצט גע-ווארען אין תפיסה און עס האט אויף איהם געווארט א שווידערליכער משפט, א זיכערער טויט. זענען אבער אנגעקו-קומען די גרויסע וועלט-געשעהענישען: רעוואלוציעס, מלחמות. דער סולטאן איז אראפגעזעצט געווארען פון זיין טראן און פערשיקט געווארען קיין שווייץ און די פאליטישע און רעליגיעזע (אזעלכע זענען געווען העכער פינף טויזענד אין טערקיי) פערברעכער זע-נען בעפרייט געווארען פון זייערע תפי-סות.

אברהם איז געקומען צו זיין ליבער פרוי, צו זיין קינד. ער האט אבער נאך איינציגע וואכען ארום, נאכדעם ווי זיי האבען שוין בעשלאסען צו קומען קיין סאלאניקי און פערלא׳ס ארימע עלטערן זענען שוין פשוט לעבעדיג געווארען פון שמחה, געמוזט געהן אין מיליטער. פערלא, נישט האבענדיג קיין מיטלען צום לעבען, האט זיך פערשריבען אלס בארמהערציגע שוועסטער און דאס קינד איז אפגעגעבען געווארען אין קינדער-היים פון דער יודישער קהלה אין סמיר-נא.

פון דעם טאג, וואס אברהם איז אוועק אויף דער מלחמה, הט מען מעהר פון איהם נישט געהערט. פערלא האט נאך געוואוסט, אז דער גאנצער פאלק, און וועלכען עס האט געדינט איהר מאן איז אויסגעהרג׳עט געווארען. דינענדיג מיט איבערגעבענהייט און ליבע אין די מיליטערישע שפיטאלען, איז פערלא, צוזאמען מיט איהר קינד, אנגעקומען קיין סאלאניקי צו איהרע עלטערן און איז פון דעם ערשטען טאג גלייך אנגע-נומען געווארען אין דעם יודישען קראנ-קען-הויז, אויף דעם נאמען פון בארא הירש.

זי איז צופרידען, אז זי קען געבען א גוטע ערציהונג איהר קינד, זי איז צו-פרידען, וואס זי איז לעבען געבליבען און נישט געשענדעט איהר כבוד און איהר רעליגיע אין דער גאנצער צייט פון איהר אויסערגעוועהנליכע אוואנטורע. נאר — טרעהרען שטעלען זיך איהר אין די אוי-גען, ווען זי רעדט וועגען איהר גוטען יודישען מאן. וועלכער האט קיין גוטס אין זיין לעבען נישט געזעהן, וועמעס דער גורל האט אזוי אונבארמהערציג אפגעריסען פון איהר...

—:0:—

ווען און ווי אַזוי קאָן מען מאַכען „אָדוואָלאַציעס" געגען צו הויכען אומזאַץ-שטייער

אינפאָרמאַציעס, וואָס יעדער שטייער-צאָהלער דאַרף וויסען

ווי בעוואוסט, איז שוין אויסגעמאָסטען געוואָרען דער אומזאַץ-שטייער פאַר'ן יאָהר 1929 און די שטייער-צאָהלער האָבען שוין בעקומען די „נאַקאַזי פּלאַטנישי".

יעדער נאַקאַז פּלאַטנישי ענטהאַלט 3 פּאָזיציעס: 1) דער פעסטגעזעצטער „אָבּרוט" דורך דער שאַצונגס-קאָמיסיע, 2) די הויך פון שטייער פונ'ם אָבּרוט, 3) דעם ביז איצט איינגעצאָהלטען סכום און „זאַליטשקעס" אלס קאָנטאָ אויפ'ן דאָזיגען שטייער און 4) א עווענטועלע פערצייכענונג פאַר מאַנכע שטייער-צאָהלער פון וואָס פאַר א טייל אָבּרוט עס איז אָנגענומען געוואָרען די סטאַווקע פון 1 פּראָצענט און פון וואָס 2 פּראָצענט.

אלזאָ, נעענדיג דעם פעסטגעזעצטען סכום פון „אָבּרוט" און פון אָנגענעבענעם שטייער-סכום האָט יעדער שטייער-צאָהלער דאָס רעכט אַריינצוטראָגען א אָדוואָלאַציע, אויב ער פיהלט זיך מיט דעם אויסגעמאָסטענעם שטייער געקזשיוודעט. אויב אָבער עס ווייזט זיך אַרויס, אַז די דורך איהם איינגעצאָהלטע זאַליטשקעס זענען נישט אָנגענעבען אין אָרדנונג, קאָן ער זיך גאַנץ פּשוט ווענדען צו דער בעטרעפענדער ליקווידאַטור, וועלכע מוז דאָס תיכף ריכטיגשטעלען אָהן א אָדוואָלאַציע.

אָדוואָלאַציעס מוז מען אַריינטראָגען ביז דעם 15-טען מאַי אומאָפּהענגיג דערפון, ווען דער „נאַקאַז פּלאַטנישי" איז צוגעשטעלט געוואָרען, נאָר בעריכטס-אונטערנעהמונגען (למשל געזעלשאַפטען מיט בעגרענצטער ערבות) טראָגען אַריין אָדוואָלאַציעס ביז 14 טאָג נאָך דעם, ווי זיי האָבען בעקומען דעם „נאַקאַז פּלאַטנישי".

דאָס אַריינטראָגען פון אַן אָדוואָלאַציע בעפרייט נישט פון צו בעצאָהלען דעם שטייער, וועלכען מען מוז אַריינטראָגען צו דער דאָזיגער מאַכט, וועלכע האָט דעם שטייער אויסגעמאָסטען.

אויב עמיצער האָט ביז'ן 15-טען פעברואַר נישט אַריינגעטראָגען א „זעזנאַניע" וועגען „אָבּרוט", האָט ער נישט קיין רעכט צו א „רעקורס", סיידען ער ווייזט אָן ווייכטיגע סבות, וועלכע האָבען איהם דאָס געשטערט.

אַז די „אָדוואָלאַציעס" זאָלען האָבען א ווירקונג, מוזען זיי גענוי אָנגעבען די פּרטים וועגען צו הויכען שטייער. אַלגעמיינע סבות, ווי סטאַגנאַציע, אָרומקריזיס, באַנקראָט א. ד. גל. האָבען קיין בעדייטונג נישט.

כדי די אָדוואָלאַציע געהעריג אויסצואַרבייטען, דאַרף מען זיך גענוי בעקענען מיט'ן מאַטעריאַל, אויפ'ן גרונד פון וועלכען דער שטייער איז אויסגעמאָסטען געוואָרען. צו דעם מוז דער שטייער-אַמט אויפ'ן פערלאַנג פון שטייער-צאָהלער דעם דאָזיגען מאַטעריאַל אַרויסגעבען.

דער דאָזיגער ווייכטיגער בעשלוס וועגען דער פּליכט פון דער שטייער-מאַכט אַרויסצוגעבען די מאַטעריאַלען דעם שטייער-צאָהלער, געפינט זיך, אמת, נישט אין געזעץ, אָבער עס האָט איהם בעשטימט איין מאָל אויף תמיד א אורטייל פון העכסטען אַדמיניסטראַטיווען טריבונאַל פון 9-טען יאַנואַר 1928 (רע 3575/25).

אין דער אָדוואָלאַציע מוז מען אָנגעבען גענוי די סבות און בעווייזען פון צו הויכען שטייער (אורטייל פון 12-טען פעברואַר 1926).

די שטייער-צאָהלער פון א העכערער קאַטעגאָריע וואָס זענען נישט פערפליכטעט אַריינצוטראָגען קיין „זעזנאַניעס" קאָנען אין זייערע אָדוואָלאַציעס זיך פעררופען אויף די האַנדעלס-ביכער און פערצייכענונגען. אַזוי למשל דאַרפען די „אָדוואָלאַוטשע קאָמיסיעס" גענוי אונטערזוכען די ביכער און פערצייכענונגען פון דאָקטוירים און אַדוואָקאַטען, אויב זיי פעררופען זיך דערויף אין זייערע אָדוואָלאַציעס.

אויב די האַנדעלס-ביכער פון שטייער-צאָהלער זענען נישט אָנערקענט געוואָרען, דאַרף מען איהם וועגען דעם מודיע זיין צוזאַמען מיט די סבות, פאַרוואָס דאָס איז געשעהן.

אין דער אָדוואָלאַציע קאָן מען זיך פעררופען אויפ'ן אַרט. 90 און בעטען, אַז די „קאָמיסיע אָדוואָלאַוטשע", וועלכע בעטראַכט די אָדוואָלאַציע, זאָל פערהערען דעם בעטרעפענדען שטייער-צאָהלער.

דר. ח. ב—ן.

אַרבייטסלאָזע-אונרוהען אין זגערזש

המון רייסט זיך אַריין אין מאַגיסטראַט

פּאָליציי האָט דעם המון פונאַנדערגעטריבען. העכער 10 פערוואונדעטע

(§) נעכטען פאַרמיטאָג האָט א המון פון 600 אַרבייטסלאָזע איינגעאָרדענט א דעמאָנסטראַציע פאַר'ן מאַגיסטראַט. נעהעצט דורך אַגיטאַטאָרען האָט דער המון זיך געפּרובט אַריינרייסען אין מאַגיסטראַט-בנין, כדי צו דעמאָלירען די איינריכטונגען. עס איז אַרויסגערופען געוואָרען פּאָליציי, וואָס האָט דעם המון פונאַנדערגעטריבען. דערביי זענען מעהר ווי 10 פערזאָן פערוואונדעט געוואָרען.

קאָנטראָל אויף געבעקס

(§) די לאָדזשער וואָיעוואָדזטווא האָט דערהאַלטען אַן אויפטראַג פון אינערן-מיניסטעריום, אַז די אַדמיניסטראַטיווע מאַכט זאָל שטאַרק אַכטונג געבען אויף די פרייזען פון ברויט און מעהל.

אינטערווענץ פון דער וואָיעוואָדזטווע אין שטרייק פון די פליישערס

(§) אין שייכות מיט'ן פּראָקלאַמירען דעם שטרייק פון די קריסטליכע פליישער, האָט די לאָדזשער רעגירונגס-מאַכט אונטערגענומען וועגען דעם אַן אינטערווענץ. נעכטען נאָכמיטאָג איז וועגען דעם שוין פאָרגעקומען אין דער וואָיעוואָדזטווא א קאָנפערענץ.

געהיימניספולער מאָרד אויף שאַפּען-גאַס 18

(§) נעכטען 12 ביינאַכט האָט מען אין קאָרידאָר פון הויז אויף שאַפּען גאַס 18 געפונען א אונבעקאַנטען מאַנספּערשוין, אָהן סמנים פון לעבען. דער אַרויסגערופענער פּאָגאָטאָוויע דאָקטאָר האָט פעסטגעשטעלט, אַז עס איז אויף דעם אונבעקאַנטען אויסגעפיהרט געוואָרען א מאָרד. ער האָט בעקומען א קויל אין האַרץ פון א רעוואָלווער.

פּאָליציי פיהרט א אויספאָרשונג מיט'ן צוועק פעסטצושטעלען דעם נאָמען פון ערמאָרדעטען, די סבות פון מאָרד און ווער עס האָט אויסגעפיהרט דעם געהיימניספולען מאָרד.

* * *

אַרום 2 ביינאַכט איז דער פּאָליציי געלונגען פעסטצושטעלען, אַז דער נאָמען פון ערמאָרדעטען איז יוזעף טאַנאָווסקי, 35 יאָהר אַלט פון רזבנאַ 7.

ער איז געקומען אויף א וויזיט צו זיין בעקאַנטען נאָווראָצקי, וואָס וואוינט אלס סובלאָקאַטאָר ביי א געוויסען מאַטאַרעק שאַפּען גאַס 18. בעת ער איז אַרויס אין קאָרידאָר, האָט פּלוצלינג זיך דערהערט א רעוואָלווער-שאָס און ער איז געפאַלען א טויטער אויפ'ן אָרט. ווער עס איז דער מערדער איז נאָך נישט בעקאַנט.

קאָמוניקאַט

אין שייכות מיט דער נאָטיץ אין „לאָדזשער טאָגעבלאַט" פון 18 מערץ בנוגע א קאָנפליקט מצד דעם מצה-אימפּאָרטער ה' יאַבלאָנסקי ווסכאָדניאַ 18 און דער טרעגער-סטאַציע פּולנאָצנע-ווסכאָדניע, שטעלען מיר פעסט פאָלגענדעס: נאָכדעם ווי דער פעראיין האָט אויסגעפאָרשט דעם גאַנצען ענין אויף דער אויפפאָדערונג פון ה' יאַבלאָנסקי, איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער קאָנפליקט איז ענטשטאַנען צוליב א מיספערשטענדניש. די פערזאָנען, וואָס האָבען געבראַכט די נישט ריכטיגע ידיעות האָבען עס געטון אויף אייגענעם אחריות אָן דעם וויסען פון פעריין.

טראַנספּאָרט-פעראיין

לאַגעווניצקא 4

וואָס ווערט היינט געשפּילט

אין טעאַטער

אַרדט: „טשאַקעדיג און קנאַקעדיג"

שטאָטיש טעאַטער: „פערברעכער"

קאַמעראַל טעאַטער: „די פרוי פון דער גאַנצער וועלט"

אין קינאָ

פּאָפּולאַרני: „מענער אויף אורלויב"

קאַסינאָ: קלאַנג-פילם: „די מאָראַל פון פרוי דולסקאַ"

גראַנד-קינאָ. „דער ליבעס-זינגער פון פּאַריז"

ספּלענדיד: „די מעלאָדיע פון הערצער"

לונאַ: „אויפ'ן פראָנט קיין נייעס"

קאַפּיטאָל: „סעקסועלע היגיענע"

זאַכענטאַ: „דאָס שוצלאָזע מעדעל"

פּזשעדוויאָסניע: „די זינדיגע ליבע"

אַשוויאַטאַווי: „די פרוי אויף דער לבנה"

פון לאָדזשער האַנדעלס-געריכט

—:0:—

אַקציען-געזעל. מיכאַל גלאַזער אַריינגעטראָגען א ביטע וועגען „נאַדזאָר"

5) אין לאָדזשער האַנדעלס-געריכט איז נעכטען איינגעפלאָסען א ביטע פון דער בעוואוסטער מעבעל-פירמע אַקציען-געזעלשאַפט מיכאַל גלאַזער (זשעלאָנאַ 5). דער בילאַנס שליסט זיך מיט דער סומע פון העכער 3 מיליאָן זל. די פליסיגע און האַלב-פליסיגע אַקטיוועו, ווי קאַסע, ווערט-פּאַפּירען, חובות, פאַרטיגע סחורות און רויה-שטאָפען בעטרעפען אַרומער 2 מיליאָן זל. די אַקטיוועו האָבען אַן איבערגעוויכט איבער די פּאַסיווען אויף 60.000 זל. די נישט פליסיגע אַקטיוועו ווי הייזער, מאַשינען א. אז. וו. ווערען אָפּגעשאַצט אויף העכער 1 מיליאָן זל. די בעדייטענדע צאָהל פּראָטעסטען פון די בעלי-חובות, די שוועריגקייטען פון אינקאַסאָ און דער אָפּזאָג צו געבען קרעדיטען מצד די קרעדיטאָרען און ליפעראַנטען האָבען די פירמע געשטעלט פאַר צאָהלונגס-שוועריגקייטען. עס איז געקומען דערצו, אַז די אונטערנעהמונג, וועלכע האָט אין 1929 בעשעפטיגט 500 אַרבייטער, בעשעפטיגט איצט קוים 180 אַרבייטער. דער סאַנירונגס-פּלאַן איז רעאַל און איז לייכט צום דורכפיהרען, נעמליך: צונעמען א היפּאָטעק-הלואה אויפ'ן פאַבריקס-בנין אין ראַדאָגאָשטש און אויף אַזאַ אופן צו שאַפען אַן אומזאַץ-קאַפּיטאַל, צו בעצאָהלען די חובות און זי וועט ביים נעניסן פון א „נאַדזאָר" קענען אויסאַרבייטען די האַלב-פאַרטיגע רויה-שטאָפען.

א צווייטע ביטע וועגען בעשטימען א „נאַדזאָר" האָט אָפּגעגעבען די פירמע „יאַן פּיאַל און שותפים", וואָס געהערט צו די ברידער אַש און געפינט זיך אויף יוליוש גאַס 5. די פירמע בעזיצט א פאַבריק פון פּלוש- און גאַבעלען-סחורות. א סך בעלי-חובות פון דער פירמע האָבען אָפּגעשטעלט זייערע צאָהלונגען, געגאַנגען פון געריכטס-אויפזיכטען און דאָס האָט בעשווערט די פינאַנציעלע לאַגע פון די פירמע „פּיאַל", די אַקטיוועו פון דער פירמע, צוזאַמען מיט דעם ווערט פון בנין, בעטראָפען 1 מיליאָן 177,337 זל., די פּאַסיווען בעטרעפען 840.00 זל. אַלע חובות פון דער פירמע געפינען דעקונג אין די אַקטיוועו. דערביי בלייבט נאָך אַן עודף פון 337.000 זל.

דאָס געריכט האָט בעשטעטיגט דעם קאָלעקטיוון אָפּמאַך צווישען די קרעדיטאָרען פון דער געפאַלענער פירמע „האַנדעלס-הויז ברידער שאַר און שותפים" וועגען ליקווידירען די אונטערנעהמונג פון זייער בעל-חוב אלס סינדיק איז בעשטימט געוואָרען אַדוואָקאַט אַנאַ הענאַראָוויטש.

מען דאַרף האָבען מיטלייד

מיט דעם אומגליקליכען קראַנקען, וואָס ליידט אויף צפירות, און וועלכער האָט אָהן ערפאָלג אויספּראָבירט אַלערליי אַבפיהרונגס-מיטלען, וואָס ווערען אַזוי געלויבט אין די רעקלאַמעס, דערהייל האָט איהם דאָס בענוצען קאַסקאַרין לעפּרענס אין א דאָזע פון 1 אָדער 2 פּילען אין אָוונד בעת'ן עסען, געבראַכט א שנעלע און זיכערע פערלייכטערונג. פערקויפט אין אַלע אַפּטייקען.

לאָדזשער קאַמעראַל-טעאַטער

„אַרדט"

אַלע 1-טער מאַי 2

פריהער ענגלישער זאַל

קינסטלערישער לייטער: משה בראָדערזאָן
דירעקציע: יוסף סטרוגאַטש.
קאָמפּאָזיטאָר: דוד בייגעלמאַן.
קאָנפעראַנס.: נתן רייכענבערג.

היינט 9 אָוו. צו ביליגע פרייזען פון 80 גר. ביז 2 זלאָט.
נור 1 פאָרשטעלונג
ס'ווערט געשפּילט
טשאַקעדיג און קנאַקעדיג
אין צוויי טיילען
16 גאַנץ נייע שלאַגער-נומערן 16

בילעטען צו בעקומען אין דער קאַסע פון טעאַטער יעדען טאָג פון 11—1 און פון 5 נ"מ

לעזט און אַבאָנירט דאָס „לאָדזשער טאָגעבלאַט"

נאָר פּוילישע אויסאַרבייטונגען

די פּראָפּאַגאַנדע-אַקציע אין לאָדז

די פּראָפּאַגאַנדע-אַקציע פאַר דער פּוילישער פּראָדוקציע האָט זיך אין לאָדז שוין אָנגעהויבען. נעכטען האָט די פּראָפּאַגאַנדע-אַקציע זיך שוין אָנגעהויבען אין די קינאָס, טעאַטערס, אויף די גאַסען און אין די גאָרטענס. די פּראָפּאַגאַנדע ווערט געפיהרט ביי דער מיטהילף פון דער לאָדזשער ראַדיאָ-סטאַציע.

טערמין צו אַנולירען שטייער-חובות

פערלענגערט ביז'ן 30. יוני 1930

(§) די לאָדזשער פינאַנץ-קאַמער האָט דערהאַלטען פון פינאַנץ-מיניסטעריום א צירקולאַר וועגען אַנולירען די פערלענגענע שטייער-חובות. דאָס מיניסטעריום טיילט מיט, אַז כדי פטור צו ווערען פון אַלע נישט-רעאַלע פּאָזיציעס פון שטייערען, ווערט פערלענגערט דער טערמין צו אַנולירען די נישט-רעאַלע שטייער-חובות ביז'ן 30 יוני ד. י.

און משך פון דער דאָזיגער צייט מוזען די בעזונדערע פינאַנץ-אַמטען פאָרלעגען דער פינאַנץ-קאַמער אַלע פאָרשלאַגען וועגען אַנולירען די שטייערן.

דרייסטער איינבּרוך איז סטריקאָווער שטאָט-געריכט

די אויספאָרשונגס-מאַכט שוין אויף די שפּורען פון די גנבים

(§) אומגעטרעקטע גנבים האָבען זיך אַריינבעקומען אין סטריקאָווער שטאָט-געריכט, פון וואַנען זיי האָבען פון קאַסטען מיט אַקטען אַרויסגענומען א אייזערנע קאַסעטקע מיט געלד, רעפּאַזיטען און שטעמפּעל-מאַרקען. די גנבים האָבען זיך אַריינבעקומען אין געריכטס-לאָקאַל דורך אויסהאַקען א פענסטער-שויב. דאָ האָבען זיי אַרויסגענומען דעם קאַסטען מיט אַקטען, איהם אוועקגעשטעלט אין א טיפען רוי און דאָרט ערשט, אונטער'ן פרייען הימעל ביינאַכט גענומען זיך צו דער „אַרבייט". אין דער קאַסעטקע זענען געווען 193 זל. מזומן, פאַר 360 זל. שטעמפּעל-מאַרקען און רעפּאַזיטען, א גאָלדענער זייגער מיט בריליאַנטען פאַר 1500 זל. און 40 זל. אין א קאָנווערט. צו דער אויספאָרשונג איז פון לאָדז אויך מיטגענומען געוואָרען דער שפּיר-הונט „לאָרד". די פּאָליציי איז שוין אויף די שפּורען פון די גנבים.

פון דער רייזע צוריקגעקעהרט
Dr. Ludwik FALK
הויט און געשלעכטס-קראַנקהייטען
נאַווראָט 7 :—: טעלעפאָן 128-07.
נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 אָוו.

פערקויפטע נשמות

שפּאַנענדער ראָמאַן

(36 פאָרטזעצונג)

— הער מיניסטער! — האָט ער א פערטאַפּעטער געשריגען — דאָס איז נישט ברייטשניידער, וואָס זיצט אין דער באַסטיליע, אָבער וואָס איז דאָס? — האָט ער א געשריי געטון — זעהענדיג דעם מיניסטער ליגען אויף דער ערד. ער האָט שנעל גערופען די הויף-וועכטער, וואָס זענען ערשט נאָך עפּליכע מינוט געקומען צו לויפען.

עס איז קוים געלונגען אָפּצוקויקלען דעם צוווילדערטען מאַנו און זי צו שטעלען אויף די פיס.

— אָך, דאָס איז א מערדערין! — האָט דער מיניסטער שווער געזיפצט אָהן כחות — זי האָט מיך געוואָלט דערשטיקען. דערפאַר מוז זי בעקומען איהר פּסק. מאָרגען מוז מען זי אָנהויבען פּייניגען. איך אַליין וועל זיין דערביי, כדי צו שטילען מיין נקמה-דורשט.

מאַנו איז בלאַס געוואָרען, ווי די וואַנט. העכערעדיג אַזעלכע שרעקליכע ווערטער. עס האָט זיך אָבער דערוועקט ביי איהר דער שטאָלץ, און נישט וועלענדיג אַרויסווייזען איהר שרעק האָט זי פערביסען די ליפּען, און איז שטיל אַרויסגעגאַנגען מיט די תפיסה-וועכטער. נישט זעהענדיג קיין איין וואָרט זייענדיג שוין אין דרויסען, האָט דער מיניסטער היי נאָכגעשריגען:

— פּייניגען און מאַטערען זי אָהן רחמנות, די מערדערין! מאָרגען נעהמט זי מיט די גלוהענדע זוואַנגען פאַר דער פערפרעכערישער טאַט. איך וויל עס אַליין זעהען מיט מיינע אויגען, אָהן שום רחמנות, איהר הערט, אָהן רחמנות!

קאַפּיטעל 17

די געהיימניספולע פּרומנע.

ווען די האָבען דערזעהען די צוויי רויבער. דער רויטער פּיל און „פלעדערמויז", וואָס זיי האָבען זיך אַזוי שטאַרק דערשראָקען? פּויל איז אַנטלאָפען און „פלעדערמויז" איז געבליבען שטעהן מיט א פּאָר אויסגעשטאַרטע אויגען, קוקענדיג אויף דעם מענש, וואָס איז ווי א גייסט אַרויסגעוואַקסען פון דער פינסטערניש. דאָס איז געווען ברייטשניידער.

נאָכדעם, ווי ער איז אַנטלאָפען פון קעניגליכען שלאָס, האָט ער זיך בעהאַלטען אין די געדיכטע קוזשאַקעס פון פּאַ"ק טוילעריי און דורך א צופאַל האָט ער אַליין בעמערקט, וואָס עס האָט פּאַסירט מיט'ן סינדיק'ס טאָכטער, און זי בעפרייט. יעצט, נאָך דעם, ווי ער האָט געהאַלטען זיין שבועה און דעם ערשטען קרבן זיינעם, דעם פּרעפעקט בראַגאַלעט, אַוועקגערוימט פון דער וועלט, האָט ער זיך אויסבעהאַלטען אין די קאַטאַקומבען.

— צי בּיזטו אַנטלאָפען פון דער באַסטיליע? — האָט ברייטשניידער געפרעגט „פלעדערמויז"'ן.

— מיך האָט מען דערמאָלט נישט געפּאַקט. — האָט „פלעדערמויז" געענטפערט — דאָס האָט מען סאַווע'ן אַריינגעזעצט אין תפיסה.

— אָבער איך בין די גאַנצע צייט געווען צו גאַסט אין קעניגליכען שלאָס.

„פלעדערמויז" האָט זיך קוים געקאָנט בערוהיגען פון פעך און שיער נישט א געשריי געטון.

— ער קאָן נאָך בעמערקען, אַז איך האָב איהם — האָט ער זיך געטראַכט. איך מוז אַזוי האַנדלען נעגען איהם, אַז ער זאָל מיינען, אַז איך בין איהם געטריי און איבערגעגעבען. נאָר אַזוי-אַזוי וועל איך קאָנען פון מיין געגנער פטור ווערען.

— וואו זענען די איבריגע? — האָט ברייטשניידער געפרעגט — שנעל פיהר מיך אָהין צו זיי!

„פלעדערמויז" האָט אויש איינגעזעצט א צימער געטון ער איז נישט געוואוינט געווען צו הערען אַנדערע. — אָבער עס איז דאָך א פיהרער, פערפאַלען, ער האָט עס נעמוזט טון.

דער פערדעמטער האָט ברייטשניידער'ן געפיהרט דורך לאַנגע, פינסטערע אַדורכגאַנגען צו דער הייל, וואו ברייטשניידער'ס באַנדע איז געזעסען און זיך בעראַטען מיט „טוים-פויגעלען" וועגען עפּעס אַנ'ענין.

אין אָנהויב האָבען די באַנדיטען אַליין נישט געוואָלט גלויבען, אַז דאָס שטעהט פאַר זיי זייער פיהרער, מיינענדיג, אַז זיי זעהען עפּיס א גייסט. דערנאָך ערשט, ווען די רויבער האָבען דערקענט זייער העטמאַן, האָבען זיי זיך ערשט שטאַרק דערפרייט. זיי זענען אַלע אויף איהר אַרויפגעפאַלען. געקושט און נעהאַלזט. „פלעדערמויז" איז געשטאַנען אָן א זייט און זיך צוגעקוקט מיט גרויס איינפערזוכט, וואָס פאַר א גרויסען איינפלוס זיין פערזענליכער שונא האָט אויף די רויבער, וואָס פאַר א רעספּעקט זיי האָבען פאַר איהם, און וואָס פאַר א דיסציפּלין עס הערשט, בעת ער טרעט אַרייבער די שוועל.

— חברים! — האָט ברייטשניידער זיך געווענדעט צו אַלעמען — אונזער געטרייער „סאַווע" איז געפאַנגען. ער האָט זיך פאַר מיר מקריב געווען, כדי איך זאָל קאָנען אַנטלויפען. העכסטוואַהרשיינליך האָט מען איהם איבערגעפיהרט אין דער באַסטיליע אַריין.

— הייסט עס, אַז ער איז שוין לעבעדיג בעגראָבען — האָט זיך אָנגערופען „טוים-פויגעל" מיט א טרויעריגער שטים — פון דער באַסטיליע געהט מען נאָר דעמאָלט אַרויס, ווען דער תליין דאַרפט פיהרען זיין קרבן צו דער תליה.

— אַזוי מיינסטו? — האָט ברייטשניידער א פרעג געטון.

— דו מיינסט, אַז איך וועל פערלאָזען „סאַווע'ן"?

— הערשער, דו ביזט דער דרייסטסטער פון אַלע ביזאיצטיגע רויבער — האָט זיך אַריינגעמישט איינער פון דער באַנדע. — אין קעניגליכען שלאָס האָסטו זיך לייכט געקאָנט אַריינקריגען, ווייל דו האָסט געקענט די אַלע געהיימע וועגען, אָבער אין דער באַסטיליע אַריין — דאָס איז אַן אוממעגליכע זאַך.

— עס איז גאָרנישטאָ קיין אוממעגליכע זאַכען אויף דער וועלט — האָט ברייטשניידער געזאָגט. „סאַווע" האָט זיך פאַר מיר מקריב געווען, דעריבער וועל איך איהם נישט פערלאָזען. איך מוז איהם אויסלייזען פאַר וועלכען עס זאָל נישט זיין פּרייז.

— אָבער הערשער — האָט זיך איינער פון די רויבער אָנגערופען — דאָס האָט דאָך נאָך קיינמאָל נישט פּאַסירט.

— זאָל זיין, וואָס עס זאָל זיין. עס זענען פאַראַן פערשידענע מיטלען און וועגען. איך האָב שוין גוט נאָכגעטראַכט.

— ווי אַזוי? האָבען אַלע נלייכצייטיג א פרעג געטון.

— דאָס איז נאָך מיין סוד — האָט ברייטשניידער געענטפערט.

ער האָט זיך אַוועקגעזעצט צווישען דער חברותא.

— דאָ איז נאָך דערוויילע אונזער נעסט, דאָ צווישען די ביינער פון די טויטע קערפּערס, אָבער עס וועט נאָרנישט לאַנג געדויערען, און מיר וועלען זיך וואוינען, ווי די פּריצים. די רויבער האָבען אויף איהם געקוקט, צי ער רעדט נאָך אַמאָל פון וועג.

(פאָרטזעצונג קומט)

Lodzer Tageblat | № 99 | לאָדזשער טאָגעבלאַט

ראַדיאָ פּראָגראַם

דינסטאָג, 29. אַפּריל

לאָדז, (2338)

11.30—11.45 איבערזיכט פון דער אינלענדישער פרעסע; „פ.א.ט.“ (טראַנסמ. פון וואַרשאַ); —12.05 11.58 שעה-צייכען פון וואַרשאַווער אַסטראָנאָמישען אָבסערוואַטאָריום, צייכען פון קראָקאָווער מאַריאַצקי קירך טורם; 12.10—13.10 ראַדיאָ-שול-פריהמאָרגען: 1) יאַנדאַ טאַטאַרקיעוויטש פּראָזשמאָווסקאַ, וועט רעצעטירן „וואו האָב איך געפונען מיין פריינד“, 2) קאַזשימיערזש בוטלער וועט שפּילען (וויאָלאָנטשעל), 3) קאָנצערט פון גראַמאָפאָן-פּליטען-מוזיק (טראַנסמ. פון וואַרשאַ); —25 קאַפּיטאַן פון פליה-צייגען מ. קרעטאָוויטש, וועט האַלטען אַ רעפעראַט „דער פליה אויף גרויסע הויך און דער איינדרוק אויפ'ן מענש; 15.15 אַ פאָרלעזונג פאַר מאָטאָרזשיסטען „די לעצטע 50 יאָהר געפאַנגענשאַפט“ פון פּראָפ. ה. מאָטשיצקי (טראַנסמיסיע פון וואַרשאַ); 15.30 אַ פאָרטראַג פאַר מאָטאָרזשיסטען פון מיטעל-שולען פון פּראָפ. י. איוואַשקיעוויטש „די מעראָ-ניגונג פון דייטשלאַנד“ (טראַנסמיסיע פון וואַרשאַ) 16.15—17.15 גראַמאָפאָן-פּליטען-מוזיק; 17.15—17.40 פאָרטראַג פון וול. גרושלאַק „פּראָיעקטען פון אויספלוגען איבער די פּוילישע וואַסערן“ (טראַנסמ. פון וואַרשאַ); 17.45 נאָכמיטאַג-קאָנצערט (טראַנסמ. פון וואַרשאַ); 18.45 פערשידענעס (לאָדזער); 19.10 זיירטשאַכטליכער קאָמוניקאַט; 19.50—22.45 טראַנסמיסיע פון פּויזנער אָפּערע „דער שרעקליכער הויף“ פון מאָניושקאָ, דערנאָך, וועטער, פּאָליציי, ספּאָרט- און פּרעסע-בעריכטען; 23—24 טראַנסמיסיע פון אויסלענדישע סטאַציעס.

אויסלענדישער ראַדיאָ-פּראָגראַם

פּראָג (487)
„באָריס גאָדונאָוו“ (אָפּערע)

מינכען (533)
19.30 „שוואַנדאַ דער דודעלזאַק-פייפער“ (אָפּערע)

לייפּציג (259)
19.30 „לואיזאַ מילער“ (אָפּערע)

ברין (342)
19.30 „דאָס ליד פון דער וויסטע“ (אָפּערעטע)

בערלין (418)
20.15 „דער סטודענט-שנאָרער“ (אָפּערעטע)

2 שרפות
אין מיטען שטאָט

(§) נעכטען 6 פריה איז אויף זשעלאָזנאַ 12 אויסגעבראָכען אַ שרפה פון קוימען, וואָס איז געווען ארומגעוויקעלט מיט שמאַטעס, וועלכע האָבען זיך אָנגעצונדען. די שאָדענס זיינען קליין.

אויף זאַקאָנטנאַ 64 אין דער דירה פון א. זילבערמאַן איז נעכטען פאָרגעקומען אַ שרפה צוליב אַ פעהלערהאַפטען צוג.

אַ נייע תפיסה

(§) ווי שוין מיטגעטיילט וועט מען לאָדז מזכה זיין איינגיכען מיט אַ נייער גרויסער תפיסה. עס איז שוין איינגעקויפט אויף פּאָמאָרסקע אַ פּלאַץ פון 14 מאָרגעס. די טעג קומט קיין לאָדז אין דעם ענין אַ ספּעציעלער מיניסטעריאַל-דעלעגירטער.

דער אַלטער און נייער יודישער ישוב אין ליאָן

(נדע פון זמן 3)

ציאָס פערזיבערען, אַז יעדער איינער פון זיי איז פּאַר.. שלום אַלע זאָגען דאָרט איבערצייגט, אַז דער שלום וועט קומען. פריהער צי שפּעטער וועט מען זיך ארומזעהן, אַז אין אַלעמענס אינטערעסען איז די פעראייניגונג.

מען קען נישט זאָגען, אַז די נייאיינגעוואַנדערטע האָבען נישט געהאַט קיין איינפלוס אויף די אַלטגעזעסענע יודען אין ליאָן. גראַדע די יוגענד פון די פּראַנצויזישע יודען, די יוגענד, וואָס האָט שוין כמעט גאָרנישט געהאַט פון יודישקייט און יודישעס, גראַדע צווישען דער יודיש-פראַנצויזישער יוגענד אין ליאָן איז איצט דאָ אַ גרויסע שטרעבונג צו דערנעהנטערען זיך צו דער נייער עמיגראַציע. צו איבערנעהמען זיך מיט די אידעאַלען און דעם נייעם ריטם פון דעם יודישען לעבען, וועלכען די נייע עמיגראַציע האָט מיט זיך מיטגעבראַכט. די יודיש-פראַנצויזישע יוגענד אין ליאָן פיהרט איצט אַ אינטערעסאַנטע זעלבסט-ערציהונגס-ארבייט. מען אָרדענט איין פאָרטראָגען, אָווענדען, געשפּרעכען איבער יודישע פראַגען, איבער דער יודישער לאַגע.

די פּראַנצויזישע יוגענד קומט אויף די פערזאַמלונגען פון דער נייער עמיגראַ-ציע. עס פערוואַרפט זיך פּאַמעליך דער בריק צווישען די קינדער פון די אַלטגע-זעסענע און דעם נייעם יודען. עס געהט אַ פּאַמעליכע אויפלעבונג פון די פראַנ-צויזיש-יודישע קרייזען, וואו עס דרינגט פּאַמעליך אריין דער ווארימער גרוס, וועלכען עס ברענגען די נייע יודען. וואָס עס וועט ארויסדרינגען? וואָס קומען סוף כל סוף צו אַן אַלגעמיינער נעהנטערער פעראייניגונג? — נאָר דאָס זענען דאָך איצט אַלגעמיינע יודיש-פראַנצויזישע פּראָבלעמען, אויף וועלכע עס איז נאָך צו פריה צו וועלען ענטפערען.

——:0:——

שרפה אין אַ וואַלד

(§) אין זשגאָוער וואַלד, נעבען דאָרף אַלענדאָ איז נעכטען אויסגעבראָכען אַ שרפה. מחמת די שרפה איז בעצייטענס בעמערקט געוואָרען איז זי געלונגען איינצולעשען אָהן בעדייטענדע היזקות.

קינאָ ZACHĘTA זגערזשער 26

היינט און טעגליך!!!
מעכטיגע דראַמאַ אין 12 גרויסע אַקטען
די שענסטע פּערל פון דער פראַנצויזישער
---- קינאָמאַטאָגראַפיע ----
— אין די — הויפּט-ראָלען: מ. פּיעטראַוויטש און זאַק קאַטעלעז |88| קינדלינג: „פּירשטין מערי“

„קעניגסמאַרק“

וויכטיג

פאַר שניידער-מייסטער און קאָנפעקציאָנערען

מיר טיילען מיט דאָס מיר האָבען געעפענט איין געשעפט פון פערשידענע

דאַמען און הערען שניידער-צודאַטען

וויקטאָריאַס	ראַסהאַר	ספּעציאַל אַפּטיילונג
בעק	מושליין	פון דאַמען מענער
ערמעל פוטער	ליווינד	קינדער
וואָלאַשאַנקאַס	קעפער	קנעפּ
זיידענע פוטערס	קרויזע	
גאַלפּאַסאַ	זשאַגאַנעט	שנאַללען

זאָוויע זעמטליכע גאַרנע קנאָפּף לאַך זיידע עטצ.

אַלעס געפינט זיך אויף לאַגער און גרויסער אויסוואַהל צו ביליגע פּרייזען.

קומט און איבערצייגט אייך. מיט אַכטונג

„BAZAR KRAWIECKI“, Łódź

Nowomiejska 8 פראָנט-געוועלב

אים הויז וואו עס געפינט זיך דאָס טוך-לאַגער פון בנימין מאַראָקקאָ.

פאַר שניידער סספּעציעלער פאַר [illegible] ראַבאַט

...לעזט!

אַכטונג! ═══ אַכטונג!

קאָנקורענץ-פּרייזען!

כדי צו ערמעגליכען די ברייטסטע קרייזען פון ג' פּובליקום צו בעקומען אַ ביליגע און גוטע קינסטלערישע אויפגאַהמע' זענען די פּרייזען אין מיין פאָטאָגראַפישען אַנשטאַלט געוואָרען פערקלענערט ווי:

12	שטיק („Express pictures“)	זל. 2
6	פּאַסט-פאָטאָגראַפיעס	2
6	פּאַסט- „ ברוין	6
6	„ „ אויף זייד	8

אַכטונג צו אַ ½ טוץ זיידענע פּאַסט-פאָטאָגראַפיעס גיט מען צו אַכטונג

אַן'אָריגינעלען פּאָרטרעט בחנם!!

ס'ווערען אויך אויסגעפערטיגט פּאָרטרעטען אין ראַהמען און אויך אַ פערקויף פון ראַהמען.

קומט און איבערצייגט אייך!

מיט אַכטונג

„PARISIEN“

קונסט-אַנשטאַלט

פראַנציסקאַנער 30.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר וועגערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוועכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערוועז-קראַנקהייטען.

קוואַרץ לאַמפּ-עלעקטרישער היילקאַבינעט-מאַסמעטיס

טעגליך פון 8 אַ זייגער ביז 9 אָוונד

זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג

בעזונדער וואַרטע צימער פאַר פרויען

וויזיט 3 זלאָטעס

שענסטע 2 יודישע ביכער פון אַמעריקאַ!

נאָר וואָס זענען אָנגעקומען צום פערקויף פון אַמעריקאַ די צוויי שעהנע ביכער פון בעקאַנטען געלעהרטען און פאָרשער הרב יהודא ליב זלאָטניק (יהודא עלזעט)

קהלת

דער מענש און דאס בוך.

דאָס בוך בעשטעהט פון דריי טיילען: I) אַנ'אָריגינעלע קינסטלעריש-פאָלקסטימליכע יודישע איבערזעצונג. II) גרינדליכע איבערזיכט איבער דער ביבעל-קריטיק. III) אָפּהאַנדלונג איבער אַלע יודישע איבערזעצונגען פון קהלת. אונזער גרעסטער פּאָעט ח. נ. ביאַליק שרייבט וועגען דעם בוך: די איבערזעצונג איז אמת'דיג וואונדערבאַר, זי שטייגט איבער אַלע פריהערדיגע יודישע איבערזעצונגען. אויך אין פּרק'ס אין יהואש'ס איבערזעצונגען איז אַלץ מיד און שוואַך. הרב זלאָטניק איז דער ערשטער, וואָס האָט געפינען דעם ריכטיגען וועג און פּאַסיגען סטיל „דאָס בוך איז אַ דע-לוקס-אויסגאַבע און פראַכטפול געבונדען. פּרייז פון בוך איז 14 גילדען (אין אַמעריקאַ קאָסט עס 3 דאָלאַר)

2) מיט הונדערט יאָהר צוריק

אַ שילדערונג פון דעם אַמאָליגען לעבען פון יודישען פאָלק, זיינע מנהגים, קליידונגען, שטרעבונגען א. ז. וו. דאָס בוך איז פּראַכטפול געבונדען. דער פּרייז 5.50 זל.

די צוויי ביכער זענען צו בעקומען דורך פּאָסט-פּשעקאַז ביי:

Rabin Sz. Złotnik, Radom.

זעזנאַניעס

וועגען פּאָדאַטעק דאָכאָדאָווי

שרייבט דאָס רעכטס-קאָנסולטענטען-ביוראָ „אַרגוס“, זאַכאָדניאַ 36 — טעלעפאָן 108-47

דער טערמין איז נאָר ביז'ן 1 מאַי.

מעכאַנישע שלאָסערײ און ווייסערײ

J. Reder, Łódź

Konstantynowska 11 (róg Zachodniej)

כ'נעם אָן פערשידענע שלאָסערײ-אַרבייט און אויטאָגענישע שווייסונגען אונטער גאַראַנטיע.

פּריוואַט-וואוינונג גדאַנסקאַ 20. וו. 17.

עלטערן!

אין מיין חדר-שולע ווערען נאָכמיטאָג אָנגענומען קינדער, וואָס לערנען אין פּאָווישעכנע שולען צו לערנען: חומש, רש"י, תנ"ך, משניות-גמרא, היסטאָריע, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע בריף זעלבסט צוזאַמענשטעלען. ס'ווערען אויך אָנגענומען אָנפענגער פון 5 יאָהר אָן, ווי ס'ווערט אין פערלויף פון 5 חדשים אויסגעלערנט גרינדליך דאַוונען. שטרענג, רעליגיעזע ערציהונג! צוגענגליכע פּרייזען.

איינשרייבען טעגליך 4 ביז 7 אָוונד.

יחיאל דוד ראָזענפעלד

פּל. וואָלנאָשטשי (נייע שטאָט) 6

קוואַר אָפּיצינע, רעכטס, 2 שט.

זומער וואָהנונג

צו פערמיטען 1 שטוב מיט אַ קוך, און 2 שטיבען מיט אַ קוך אין ראַדאָגאָשטש.

צו ערפאַהרען אָגראָדאָוואַ 28, אָרכולסקי.

אַ קאָנצעסיאָנירטע

סאָדע - וואַסער - פאַבריק

מיט פולשטענדיגער איינריכטונג, באַלד צו לאָזען אין בעטריב מיט עלעקטרישער קראַפט איז צוליב אַפּרייזען צו פערקויפען.

צו ערפאַהרען טעל. 134-61.

אַ מעטריקע אַ פּאַטענט

אויפ'ן נאָמען יצחק זיסער אַרויסגעגעבען דורכ'ן בזשעזשינער מאַגיסטראַט איז פערלוירען געוואָרען. אָפּצוגעבען צו מרדכי זיסער, פראַנציסקאַנער 57. 1910

קוואַליפיצירטע

האַנד-זאָקען-אַרבייטער

ווערען פון זאָפּאַ-ט געזוכט

שענקעוויטשאַ 22, לערנער.

ממונו של אדם מעמידו על רגליו! (פסחים קי"ט)

אַלע יודען

דאַרפען געדענקען, אַז קליינזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט פון פוילען, אַלע אַרט פּאָדאַניעס ווי: סאָנדאָווע, סקאַרבאָווע און אַדמיניסטראַצינע אויך שותּפות-אַקטען, וואוינונגס - אַקטען, אַפּעלאַציעס, ווילאַנטשעניעס איבערזעצונגען (אויך העברעאיש) א. ז. וו. שרייבט און ערלעדיגט לויט'ן אוסטאַוו

רעכטס-קאָנסולענט: י. ח. בוזין

לאָדז אָגראָדאָוואַ 3.

צוגענגליכע פּרייזען | (עגזיסטירט זייט 1910.)

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה,

בצדק כל אמרי פי, אין בהם נפתל ועקש, אשרי אדם שמע לי, לשקד על דלתותי יום יום. איבער דעם זאָלסטו קומען אין מיין

רעכטסקאָנסולענטען-ביוראָ צו ה' מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17 זאַכאָדניאַ 52

טעלעפאָן 148-79

וואו ס'ווערט פּינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילנע, קאַרנע, האַנדלאָווע, אַפּעלאַציעס אַדוואָלאַניעס, קלאַוזולעס, זאַפּעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פוילען, וועגען דירות אין אוזשאָנד ראַזיעמטשע, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

מיט אַכטונג

ד. מאַנעלאַ, רעכטסקאָנסולענט

פּיעטריקאָווער 17

Za wynagrodzeniem

Zaginęły następujące weksle: 1) zł. 700 wyst, Salinger i Rozenkranc, Poznań na zl. Bronisław Jaworski, pł. 5/7 1930, 2) 300 zł. wyst. J. Szajnland Warszawa, na zl. L. Salberg, pł. 8/8 1930, 3) 893.54 wyst. W. Lewandowski i S-ka Poznań na zl. Bronisław Jaworski pł, 19/12 1930, 4) 400 zł. wyst. Małka Heger zl. Markus Silber, Smocze pl. 15/8 1930, 5) 400 zł. wyst. Andrzej Krupa na zl. Fr. Makówka Chmielnik pł. 20/8 1930, 5) 300 zł. wyst. I. Wałach na zl. M. Czarkowski Horochów z Wał. pł. 20/8 1830, 7) 500 zł. wyst. H. L. Erdman na zl. J. Edel Sambor pł. 20/8 1930, 8) 510 zł. wyst. „Strój“ Szl. Grünglas na zl. L. Salberg Warszawa pł. 23/8 1930, 9) 458 zł. wyst. M. Ehrencweig na zl. J. Ausschnit Mikołajów Drokoszcz 23/8 1930, 10) 500 zł. wyst. W. Szczelawski zl. „Polkort“ Warszawa pł. 20/6 1930, 11) 500 zł. wyst. H. Grünglas zl L. Salberg Warszawa pł. 19/8 1930, wszystkie weksle były zaopatrzone ostatniem żyrem firmy „W Schweikert“ Sp. Akc. na zl. M. Połaszyńskiego. Weksle niniejsze unieważnia się. Zwrócić za wysokiem wynagrodzeniem do p. M. Połaszyńskiego Pomorska 44 tel. 174-78.

חדשה בספרות העברית!

יצא לאור זה עתה ספר מדעי-אמנותי יחיד במינו, המעניין, מענג ומושך את לב הקורא בתוכנו ובסגנונו, בשם

„המוסיקה בכתב הקדש, בתלמוד ובקבלה“

מאת י. קיהן

הספר נדפס בהידור על נייר משובח ומכורך יפה. מחירו עם המשלוח 1 דולר. להשיגו אצל המחבר

J. Kühn, WIEN XX, Karl Meisslstr. 1.

וועגען

עמיגראַציע-, רייזע- און וויזע-ענינים

אינפאָרמירט און שרייבט דאָס ביוראָ „אַרגוס“, זאַכאָדניאַ 36.

וויכטיג פאַר דאַמען!

פאַר נאָר 2.50 זל. מאַכע איך די עלעגאַנטסטע דאַמען-היטע נאָך דער לעצטער פּאַריזער מאָדע און די עלטעסטע היטע איבעראַרבייטע איך אויף גענצליך נייע. געדענקט די אַדרעס: 23 זאַוואַדזקאַ 23

בעמערק.: ניי היטען די לעצטע נייהייטען אין פּיינער ביליגער אויספּערטיגונג 50 פּראָצ. ווי איבעראַל

„TOLA“

אַבאָנעמענטס-פּרייז [illegible] אַנאָנסען-פּרייז: [illegible]

Redaktor-wydawca E. Hamb[illegible]

[illegible] E. i M. Hamburskich w Łodzi Piotrkowska [illegible]